

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTO
STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ, VEIKIANČIŲ PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE,
VYKDOMOS ŪKIO SUBJEKTŲ PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS VEIKLOS SRITYSE**

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI	2
2. KORUPCIJOS RIZIKOS VYKDANT ŪKIO SUBJEKTŲ PRIEŽIŪRĄ IR KONTROLĘ PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE.....	4
2.1. Patikrinimų planavimo procesas nėra pakankamai atsparus korupcijai	5
2.2. Patikrinimų plano keitimas nepakankamai motyvuojamas, skelbiama neišsami informacija apie atliktus patikrinimus	11
2.3. Savo iniciatyva nevykdoma galimai neteisėtą atliekų tvarkymo veiklą vykdančių subjektų operatyvi neplaninė kontrolė	14
2.4. Kai kuriais atvejais patikrinimai atliekami nepakankama apimtimi	17
2.5. Ne visais atvejais nustatomi objektyvūs privalomųjų nurodymų įvykdymo terminai, nepakankama jų įvykdymo kontrolė.....	18
2.6. Nepakankamai valdomi galimi interesų konfliktai atliekant medžiotojų būrelių patikrinimus.....	20
3. KORUPCIJOS RIZIKOS TAIKANT ADMINISTRACINĘ BEI JURIDINIŲ ASMENŲ ATSAKOMYBĘ, PRIIMANT SPRENDIMUS DĖL APLINKAI PADARYTS ŽALOS ATLYGINIMO.....	21
3.1. Skirtinga praktika parenkant administracinių nuobaudų rūšis	22
3.2. Selektiviai taikomas mažareikšmės veikos institutas	23
3.3. Nuo pažeidimų nustatymo iki privalomųjų nurodymų, administracinių nusižengimų protokolų, įspėjimų juridiniams asmenims surašymo atskirais atvejais praeina didelis laiko tarpas	24
3.4. Taikoma skirtinga praktika dėl administracinės ir juridinio asmens atsakomybės	25
3.5. Galiojančių teisės aktų nuostatos, galimai nepakankama aplinkos apsaugos pareigūnų iniciatyva sudaro sąlygas, kai aplinkos teršėjai išvengia pareigos atlyginti gamtai padarytą žalą....	28
3. MOTYVUOTOS IŠVADOS	32
4. PASIŪLYMAI	33
Priedai:	
1 Priedas. Skelbimai apie siūlomas atliekų išvežimo paslaugas.....	35
2 Priedas. Analizuoti teisės aktai ir dokumentai.....	37
3 Priedas. Pasiūlymų įgyvendinimo lentelė.....	42

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Tikslai:

Nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidų korupcijai pasireikšti Aplinkos apsaugos departamento struktūriniams padaliniais atliekant ūkio subjektų veiklos priežiūrą ir kontrolę bei pateikti pasiūlymus, kurie galėtų padėti mažinti ir valdyti nustatytas korupcijos rizikas, esant būtinumui pateikti siūlymus dėl veiklos tobulinimo, korupcijos prevencijos programos ir (ar) jos įgyvendinimo plano turinio.

Uždaviniai:

1. Nustatyti, ar teisės aktai pakankamai aiškiai ir detalai reglamentuoja veiklą analizuojamose veiklos srityse.
2. Išanalizuoti ir nustatyti antikorupcinio požiūriu ydingas procedūras analizuojamose veiklos srityse.
3. Pateikti pasiūlymų, kurie galėtų padėti mažinti ir valdyti nustatytas korupcijos rizikas.

Objektas:

Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybų, Aplinkos apsaugos departamento Aplinkos kokybės departamento Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus veikla ūkio subjektų priežiūros ir kontrolės veiklos srityse.

Subjektai:

Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybos, Aplinkos apsaugos departamento Aplinkos kokybės departamento Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyrius.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Interviu metodas (darbuotojams pateikti klausimai).
3. Viešai skelbiamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (Aplinkos apsaugos departamento, Aplinkos apsaugos agentūros, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos ir kitose interneto svetainėse viešai skelbiama informacija, informacija žiniasklaidoje ir pan.).
4. Valstybės registruose ir informacinėse sistemose sukauptos informacijos analizė.

Atliekant korupcijos rizikos analizę išnagrinėta ir (ar) įvertinta:

1. Išvados dėl korupcijos rizikos analizės 2 priede nurodyti teisės aktai, dokumentai ir informacija.
2. Aplinkos apsaugos departamento ir kitose interneto svetainėse skelbiama informacija, susijusi su analizuojamomis veiklos sritimis.
3. Per susitikimus ir elektroniniu paštu gauta informacija apie darbo praktiką analizuojamose veiklos srityse.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize, vertinant:

1. Sociologinių tyrimų duomenis („Lietuvos korupcijos žemėlapis 2019“).
2. Galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose srityse.
3. Darbuotojų ir padalinių atstumą nuo centrinio padalinio.
4. Darbuotojų savarankiškumą priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją.
5. Darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį.
6. Reikalavimus laikytis įprastos darbo tvarkos.
7. Analizuojamose procedūrose dalyvaujančių įstaigų darbuotojų rotacijos lygį.
8. Atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus.
9. Teisės aktų priėmimo ir vertinimo sistemą.
10. Analizuojamos veiklos, dokumentų viešumą ir prieinamumą visuomenei.

Jeigu prašomi pateikti dokumentai ar duomenys nepateikti, buvo laikoma, kad jų nėra.

2. KORUPCIJOS RIZIKOS VYKDANT ŪKIO SUBJEKTŲ PRIEŽIŪRĄ IR KONTROLĘ PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE

Jungtinės Tautos 1987 metais darnią plėtrą įvardijo kaip vystymąsi, kuris patenkina esamus poreikius nestatant į pavojų ateities kartų poreikių¹.

Nors verslo atstovai vis labiau domisi aplinkosauga ne tik verčiami aplinkosauginių reikalavimų, bet suprasdami darnios plėtros svarbą, tapdami vis labiau atsakingi socialiniu požiūriu², tačiau pastaruoju metu įvykusios didžiulės ekologinės nelaimės (padangų perdirbo įmonės gaisras Alytuje ir nuotekų leidimas į Kuršių marias) leidžia padaryti išvadą, kad yra būtina stipri, atsakinga ir skaidri ūkio subjektų aplinkos apsaugos priežiūra ir kontrolė.

2019 m. Aplinkos ministerijos užsakymu atlikta reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa parodė, kad aplinkosauga yra svarbi daugumai šalies žmonių. Iš būdų aplinkosaugos problemoms spręsti daugiausia respondentų (44 proc.) veiksmingiausiu pasirinko geresnį aplinkosaugos įstatymų vykdymo užtikrinimą. 34 proc. nurodė, kad reikia pateikti daugiau informacijos ir šviesti visuomenę aplinkosaugos klausimais, 32 proc. mano, kad turi būti nustatytos didesnės baudos už aplinkosaugos reikalavimų pažeidimus³.

Visuomenės nuomonės tyrimo Lietuvos korupcijos žemėlapis 2019⁴ duomenimis, 21 proc. Lietuvos gyventojų kaip labai rimtas nurodė aplinkosaugos problemas. Tiek gyventojai, tiek verslo ir viešojo sektoriaus atstovai regionų aplinkos apsaugos departamentus (šiuo metu Aplinkos apsaugos departamento teritorinės valdybos) nurodė kaip korumpuotas institucijas.

Aplinkos apsaugos įstaigų vykdoma ūkio subjektų priežiūra ir kontrolė atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 2, 4, 5 ir 7 punktuose nustatytus kriterijus, nes pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas⁵; veikla yra susijusi su galimu teisių apribojimu⁶; daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo; anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų⁷.

¹ Prieiga per internetą: <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2015-03-20-kaip-per-20-metu-keitesi-pozioris-i-aplinkos-apsauga-ja-leme-ir-lemia-valstybes-pozioris-ir-svietimas/128688>

² Ten pat.

³ Prieiga per internetą: <https://am.lrv.lt/lt/naujienos/gyventoju-apklausa-rodod-aplinkosauga-yra-svarbi-devyniems-is-desimties-salies-zmoniu>

⁴ Prieiga per internetą: <https://www.stt.lt/lt/doclib/e7kkahtghjw4bq4kh9nctyxvmzh8ey9c>

⁵ Numatyta Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme, 2002-07-01 Nr. IX-1005.

⁶ Vadovaujantis Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo III skirsnio nuostatomis, vyriausieji valstybiniai aplinkos apsaugos inspektoriai turi teisę sustabdyti aplinkai kenksmingą veiklą.

⁷ Korupcijos rizikos analizė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Šiaulių, Kauno, Utenos regionų aplinkos apsaugos departamentų atliekų tvarkymo ir aplinkos apsaugos administracinės priežiūros ir kontrolės veiklos srityse, prieiga per internetą: https://www.stt.lt/data/public/uploads/2020/02/kra_raad.docx

Analizuojant su korupcijos rizikos analizės objektu susijusią informaciją nustatyta, kad žiniasklaidoje pateikiama pavyzdžių apie ekologinę taršą Panevėžio rajone, Ramygaloje⁸. Nors aplinkosaugininkams situacija yra žinoma, jie abejoja turintys veiksmingų priemonių aplinkos teršėjams pažaboti. Šiuo ir panašiais atvejais yra būtina aplinkos apsaugos institucijų iniciatyva teikti siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo siekiant įteisinti priemones ir būdus egzistuojančioms problemoms spręsti.

Daugėja atvejų, kuomet aplinkosaugos pažeidimai daromi jiems kruopščiai ruošiantis, gerai maskuojant daromus pažeidimus⁹. Todėl aplinkos apsaugos institucijos, vykdydamos ūkio subjektų priežiūrą ir kontrolę, turėtų orientuotis taip pat ir į galimai slepiamų aplinkosaugos pažeidimų atskleidimą ir aplinkai kenksmingos veiklos nutraukimą.

Išanalizavus Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybų, Aplinkos apsaugos departamento Aplinkos kokybės departamento Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus veiklą ūkio subjektų priežiūros ir kontrolės srityse, nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai:

2.1. Patikrinimų planavimo procesas nėra pakankamai atsparus korupcijai

Patikrinimų planavimo procesas apima metinių patikrinimo planų sudarymą. Patikrinimų planas sudaromas atsižvelgiant į tikrintinų ūkio subjektų atrankos kriterijus, veiklos prioritetus, turimus išteklius, patikrinimų programą (Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių¹⁰ 9 punktą). Ūkio subjektų veiklos patikrinimų periodiškumas planuojamas atsižvelgiant į nustatytą keliamos rizikos aplinkai dydį¹¹.

Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių 35 punktą (iki 2020 m. sausio 3 d. – 37 punktą) nustato, kad savarankiškų struktūrinių padalinių vadovai turi užtikrinti, kad kontrolę atliekančiuose struktūriniuose padaliniuose būtų sudaromi *visų* jų kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašai, sudaromos ir tvarkomos dokumentų bylos pagal Aplinkos apsaugos departamento dokumentacijos planą. Šis reikalavimas yra numatytas ir Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, reikalavimų apraše, patvirtintame Aplinkos ministro 2011 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. D1-145 (5, 32 punktai).

⁸ Prieiga per internetą: <https://sekunde.lt/leidinys/sekunde/uz-milijonine-zala-gamtai-simtine-bauda/>

⁹ Pavyzdžiui, <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/tarsos-skandalas-atsirito-ir-iki-utenos-imone-nevalytu-atlieku-duobe-slepe-po-tentu.d?id=83340623>

¹⁰ Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018-07-12 įsakymas Nr. AD1-64 (2020-01-03 įsakymo Nr. AD1-1 redakcija. Prieiga per internetą: <https://aad.lrv.lt/lt/administracine-informacija/ukio-subjektu-prieziura>

¹¹ Prieiga per internetą: <https://aad.lrv.lt/lt/administracine-informacija/ukio-subjektu-prieziura> / Rizikos vertinimas

Kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašų sudarymas, nuolatinis jų atnaujinimas įtraukiant veiklą pradėjusius subjektus ir išbraukiant veiklos vykdymą nutraukusius, likviduotus ūkio subjektus, yra svarbus žingsnis siekiant efektyvios ir veiksmingos priežiūros ir kontrolės. Sudarant šiuos sąrašus būtina remtis įvairiuose šaltiniuose esančia informacija, siekiant, kad į juos būtų įtraukti visi potencialiai tikrintini ūkio subjektai. Priešingu atveju yra rizika, kad veiklą vykdančys, tačiau sąraše nesantys ūkio subjektai gali išvengti aplinkosaugos reikalavimų laikymosi kontrolės. Nesant kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašų sudarymo kriterijų, informacijos šaltinių, atnaujinimo terminų egzistuoja ir korupcijos rizikos, nes tam tikri ūkio subjektai gali būti neįtraukiami į kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašus ir taip išvengti aplinkos apsaugos kontrolės.

2020 m. birželio 17 d. korupcijos rizikos analizės išvadoje Nr. 4-01-4635¹² konstatuojama, kad aplinkos apsaugos sritį (plačiąja prasme) reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai yra privalomi visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, todėl potencialiai visi asmenys, veikiantys Lietuvos Respublikos teritorijoje, gali būti patikrinti Aplinkos apsaugos departamento struktūrinių / teritorinių padalinių. Atsižvelgiant į tai, galimybės turėti baigtinį visų kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašą yra komplikotos, todėl Aplinkos ministerijai pasiūlyta nustatyti kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašo sudarymo metodiką.

Aplinkos apsaugos departamentas 2020 m. balandžio 10 d. raštu Nr. AD5-5506 pateikė Panevėžio ir Utenos valdybų kontroliuojamų ūkio subjektų (objektų) sąrašą¹³ (toliau – Kontroliuojamų subjektų sąrašas). Įvertinus pateiktą sąrašą, nustatyta:

2.1.1. *Kontroliuojamų subjektų sąrašo sudarymo principai gali sudaryti prielaidas, kad atskiri ūkio subjektai nebus įtraukti į patikrinimų planus.* Kontroliuojamų subjektų sąrašas turi būti aiškus, patogus naudoti, sudaromas elektroninėse laikmenose, leidžiantis reikiama apimtimi grupuoti kontroliuojamus subjektus pagal reikiamus kriterijus. Sąrašas turėtų būti sudaromas pagal kontroliuojamus juridinius ar fizinius asmenis, jame turėtų būti nurodoma veiklos vykdymo vieta ir veiklos pobūdis (objektas), kiti reikiami duomenys, o taip pat ir vieningas klasifikuojantis kontroliuojamos veiklos apibūdinimas (požymis), kurio pagalba būtų galima grupuoti visus kontroliuojamus subjektus sprendimų dėl kontrolės atlikimo priėmimui. Pateiktame Kontroliuojamų subjektų sąraše analogiška ūkio subjektų vykdoma veikla apibūdinama skirtingais požymiais, pavyzdžiui, automobilių remonto veikla – „servisas“, „autoservisas“, „TP servisas“; katilinių veikla – „kuro deginimas įrenginiuose“, „ekspluatuoja kurą deginantį įrenginį“; medžiotojų būrelių veikla – „medžioklė“, „medžiotojų klubas“, „medžioklės plotų vienetas“, „medžs ploto vienetas“ ir kita. Tokia

¹² Prieiga per internetą: https://www.stt.lt/data/public/uploads/2020/06/kra_aad.pdf

¹³ Panevezio_ir_Utenos_valdybu_objektai_2020_Patikrinimu_pl_2020-04-01.xlsx

situacija lemia riziką, kad, pavyzdžiui, rizikų vertinimas gali būti neatliktas visuose ūkio subjektuose, vykdančiuose veiklą atitinkamų metų prioritetinėse veiklos srityse ir pan.

2.1.2. *Į Kontroliuojamų subjektų sąrašą nėra įtraukti visi potencialūs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės objektai:*

- Į Kontroliuojamų subjektų sąrašą nėra įtrauktos visos degalinės, pavyzdžiui UAB „Narjanta“ degalinės (Aleksandrijos kaime, Kupiškio rajone bei Dvariškių 2, Subačiaus seniūnijoje, Kupiškio rajone), UAB „VIADA LT“ degalinės (Pergalės g. 15, Kupiškyje bei Kerelių k. 1A, Skapiškio seniūnijoje, Kupiškio rajone). Pažymėtina, kad Kontroliuojamų subjektų sąrašė yra degalinių, esančių tiek miestų, tiek kaimų teritorijose. Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos viršininkas nurodė¹⁴, kad minėti subjektai yra žinomi Kupiškio aplinkos apsaugos inspekcijos pareigūnams, atliekami jų tikrinimai. Tačiau pažymėtina, kad visų subjektų įtraukimas į vieningą savarankiškų struktūrinių padalinių kontroliuojamų subjektų sąrašą yra numatytas teisės aktuose ir būtinas siekiant nenutrūkstamos kontrolės vykdymo keičiantis darbuotojams, vykdamt rotaciją ir pan.

- Į Kontroliuojamų subjektų sąrašą yra įtraukti kai kurie plastiko gaminių gamintojai, pavyzdžiui UAB „Mūsų teritorija“ (plastikinių langų, durų, stoglangių prekyba, montavimas, gamyba), UAB „Plastara“ (plastiko gaminių gamyba), UAB „Strapa“ (plastikinių tvirtinimo juostų gamyba), UAB „Strengas“ (plastikinių vamzdžių gamyba) ir kiti. Įvertinus viešą informaciją apie Panevėžio regione veikiančius plastiko gaminių gamintojus matyti, kad į Kontroliuojamų subjektų sąrašą nėra įtraukti visi plastiko gaminių gamintojai, pavyzdžiui UAB „Autosmilga“ (gaminių iš plastiko ir metalo gamyba¹⁵), UAB „Plaskanta“ (gaminių iš plastmasės gamyba¹⁶), UAB „Plastis“ (plastikinių gaminių gamyba¹⁷), UAB „Stigma“ (gamyba iš plastiko, gumos ir metalo¹⁸), UAB „Spektrus“ (reklamos gamyba¹⁹), UAB „Nika“ (plastiko gaminių gamyba²⁰) ir kiti²¹.

- Į Kontroliuojamų subjektų sąrašą įtraukiamos ir buitinės technikos prekių parduotuvės. Pasirinktinai įvertinus buitinės technikos parduotuves „Raginta“ (UAB „Raginta“), nustatyta, kad Panevėžio apskrityje įmonė turi 3 parduotuves. Tačiau į Kontroliuojamų subjektų sąrašą nėra įtraukta parduotuvė, esanti Klaipėdos g. 99, Panevėžyje. Nors buitine technika prekiaujančios parduotuvės galimai kelia nedidelę riziką, tačiau joms taip pat turėtų būti skiriamas bent minimalus dėmesys.

¹⁴ 2020-07-14 el. paštu.

¹⁵ <https://www.autosmilga.lt/apie-mus>

¹⁶ <http://www.plaskanta.puslapiai.lt/index.php?menu=1>

¹⁷ <http://www.plastis.lt/apie-imone/>

¹⁸ www.stigma.lt

¹⁹ <https://spektrus.lt/apie-mus/>

²⁰ <https://www.nika.lt/index>

²¹ https://rekvizitai.vz.lt/imones/plastikas_guma_ju_gaminiai/panevezys/

Parduotuvės	
<p>"Raginta" Anykščiai Sėliupio g. 10, Anykščiai Telefonas: +370699 65533 El. paštas: anyksciai@raginta.lt</p>	<p>P. - 9 – 18 val. A. - 9 – 18 val. T. - 9 – 18 val. K. - 9 – 18 val. P. - 9 – 18 val. Š. - 9 – 13 val. S. - nedirba</p>
<p>"Raginta" Kėdainiai Basanavičiaus g. 47D, Kėdainiai Telefonas: +370655 29955 El. paštas: kedainiai@raginta.lt</p>	<p>P. - 9 – 18 val. A. - 9 – 18 val. T. - 9 – 18 val. K. - 9 – 18 val. P. - 9 – 18 val. Š. - 9 – 14 val. S. - nedirba</p>
<p>"Raginta" Panevėžys Klaipėdos g. 99, Panevėžys Telefonas: +370699 55776 El. paštas: panevezys@raginta.lt</p>	<p>P. - 10 – 19 val. A. - 10 – 19 val. T. - 10 – 19 val. K. - 10 – 19 val. P. - 10 – 19 val. Š. - 10 – 15 val. S. - nedirba</p>
<p>"Raginta" Pasvalys Panevėžio g. 11, Pasvalys Telefonas: +370699 65511 El. paštas: pasvalys@raginta.lt</p>	<p>S. - nedirba A. - 8 – 17 val. T. - 8 – 17 val. K. - 8 – 17 val. P. - 8 – 17 val. Š. - 8 – 13 val. S. - nedirba</p>

- Kontroliuojamų subjektų sąrašė yra 4 kaimo turizmo sodybos. Neabejotina, kad tokio pobūdžio veiklą panašiomis sąlygomis vykdančių subjektų Panevėžio ir Utenos apskrityse yra daugiau nei 4.

- Į pateiktą Kontroliuojamų subjektų sąrašą neįtraukti visi subjektai, esantys Atliekų tvarkytojų valstybės registre. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 ir 6 punktai nustato, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos ir pareigūnai kontroliuoja, ar fiziniai ir juridiniai asmenys vykdo savo pareigą saugoti aplinką; ar tinkamai tvarkoma aplinkos komponentų užterštumo, aplinkos komponentų tyrimų kokybės, gamtos išteklių naudojimo, atliekų apskaita, ar pateikiami teisingi šios apskaitos duomenys. Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 10 dalis nustato, kad atliekas surenkančios, vežančios ir apdorojančios įmonės, prekyautojai atliekomis ir tarpininkai, įmonės, atliekų susidarymo vietoje pavojingąsias atliekas laikančios ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingąsias – ilgiau kaip vienus metus, šią veiklą gali vykdyti tik įregistruoti į Atliekų tvarkytojų valstybės registrą. Atliekų tvarkytojų valstybės registro²² objektai yra atliekas surenkančios ir vežančios įmonės; atliekas apdorojančios įmonės; prekyautojai atliekomis ir tarpininkai; įmonės, atliekų susidarymo vietoje pavojingąsias atliekas laikančios ilgiau kaip 6 mėnesius, o nepavojingąsias – ilgiau kaip vienus metus. Pažymėtina, kad teisės aktai aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės atlikimo nesieja su konkrečia atliekų tvarkymo veiklos rūšimi, tai gali būti naudojama rizikų vertinimui. Tačiau įvertinus šio registro objektus²³ matyti, kad ne visi iš jų yra pateiktame Kontroliuojamų subjektų sąrašė. Pavyzdžiui, į Kontroliuojamų subjektų sąrašą neįtraukti šie Atliekų tvarkytojų valstybės registre esantys subjektai: UAB „Amico“ (kodas 303178502, Biržų rajono savivaldybė); D. P. (registro kodas REOBJ0015117, Anykščių rajono savivaldybė); UAB „Levantra“ (kodas 167609582, likviduojamas), UAB „Vidometa West“ (kodas 301528562, veiklos

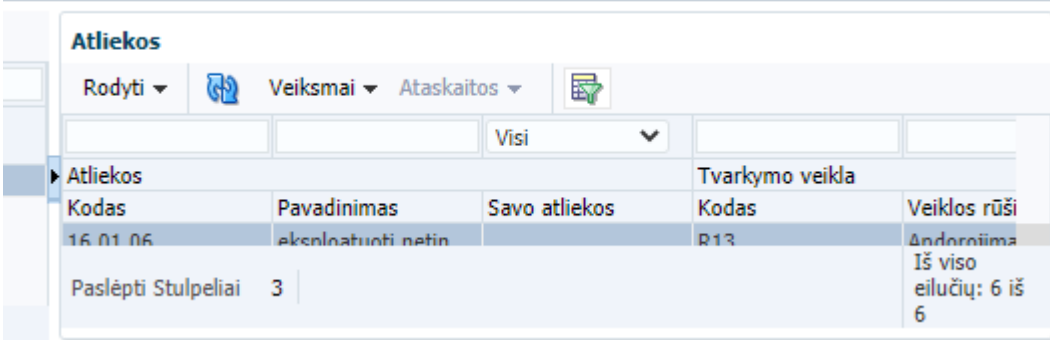
²² Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.430678/asr>

²³ Prieiga per internetą: <https://atvr.aplinka.lt/faces/main>

vieta: Ažubalių kaimas, Molėtų raj.), R. Č. (registro kodas REOBJ0015551), UAB „Malksa“ (kodas 303206421) (Molėtų rajono savivaldybė); IĮ „Dakas“ (kodas 301530563, veiklos vieta: Tatkonių kaimas, Kupiškio rajonas), UAB „Irolanas“ (kodas 260321240)²⁴ (Kupiškio rajono savivaldybė); UAB „Triosas“ (kodas 173139614), ŽŪB „Vieškelio vingis“ (kodas 304825533), UAB „Rokdema“ (kodas 173096515) (Rokiškio rajono savivaldybė).

Atkreiptinas dėmesys, kad jau 2016 metais Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos išvados dėl korupcijos rizikos analizės Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vilniaus, Šiaulių, Kauno, Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentų atliekų tvarkymo ir aplinkos apsaugos administracinės priežiūros ir kontrolės veiklos srityse²⁵ (toliau – 2016 m. RAAD KRA išvada) 3.5 punkte buvo konstatuota, kad nebuvo užtikrintas tinkamas apsikeitimas duomenimis su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis.

Atliekų tvarkytojų valstybės registro duomenimis Aplinkos apsaugos departamento darbuotojai gali naudotis kaip eiliniai išorės vartotojai. Tačiau tiesiogiai gaunant susistemintą informaciją apie šio registro duomenis ir jų pasikeitimus galėtų būti operatyviau atnaujinamas Kontroliuojamų subjektų sąrašas. Taip pat, iš svetainėje <https://atvr.aplinka.lt/> pateikiamos informacijos yra sudėtinga nustatyti konkretaus ūkio subjekto atliekų tvarkymo veiklos rūšis. Tikslus atliekų tvarkymo veiklos rūšių nustatymas leistų identifikuoti ūkio subjektus, vykdančius aplinkos apsaugos požiūriu rizikingiausias atliekų tvarkymo veiklas, įvertinti galimas rizikas sprendimams dėl patikrinimų plano sudarymo priimti.

Atliekos				
Rodyti	Veiksmai	Ataskaitos	Visi	
▶ Atliekos			Tvarkymo veikla	
Kodas	Pavadinimas	Savo atliekos	Kodas	Veiklos rūši
16.01.06	eksploatuoti netin...		R13	Δndorojima
Paslėpti Stulpeliai 3				Iš viso eilučių: 6 iš 6

- Į Kontroliuojamų subjektų sąrašą neįtraukta IĮ „Sodybų priežiūra“ (Molėtų rajono savivaldybė). Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdybos viršininkas nurodė²⁶, kad ši įmonė pareigūnams žinoma kaip sodybų aplinką tvarkanti įmonė. Įmonė netikrinta, pagal turėtą informaciją

²⁴ 2020-07-14 el. paštu Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos viršininkas pateikė informaciją, kad UAB „Irolanas“ Kupiškio rajone nuo 2015 metų veiklos nevykdo.

²⁵ Prieiga per internetą: https://stt.lt/data/public/uploads/2020/02/kra_raad.docx

²⁶ 2020-05-04 el. paštu.

nebuvo įžvelgta pagrindų tikrinimui. Tačiau pagal viešai skelbiamą informaciją²⁷ įmonė užsiima ir statybinių atliekų, šiukšlių išvežimu, nors nėra registruota Atliekų tvarkytojų valstybės registre;

2.1.3. *Nėra aiškių kriterijų dėl individualių žemės ūkio veiklų vykdančių asmenų įtraukimo į kontroliuojamų subjektų sąrašus.* Nustatyta, kad 4 Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybų darbuotojai vykdo individualią žemės ūkio veiklą²⁸, tačiau tik vienas iš jų²⁹ yra Kontroliuojamų subjektų sąraše. Aplinkos apsaugos departamento Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriaus vedėjas paaiškino³⁰, kad jų vykdoma žemės ūkio veikla (augalininkystė, bitininkystė) nekelia interesų konflikto, Aplinkos apsaugos departamento kontroliuojama žemės ūkio veikla dažniausia yra susijusi su gyvulininkyste.

Tačiau pateiktame Kontroliuojamų subjektų sąraše yra ir augalininkystėje užsiimantys fiziniai asmenys, taip pat fiziniai asmenys, užsiimantys nepatikslinka žemės ūkio veikla. Nesant kontroliuojamų subjektų sąrašo sudarymo kriterijų, negalima įvertinti, ar Aplinkos apsaugos departamentui priklauso vykdyti individualia žemės ūkio veikla užsiimančių darbuotojų kontrolę.

Pagal skelbiamas 2018 m. II pusmečio, 2019 m. patikrinimų ataskaitas³¹ į Kontroliuojamų subjektų sąrašą neįtraukti ūkio subjektai netikrinti.

Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos viršininkas nurodė³², kad paminėtos degalinės, plastiko gaminių gamintojai, kaimo turizmo sodybos į Kontroliuojamų subjektų sąrašą galimai neįtraukti todėl, kad šiems subjektams nereikia turėti ir jie neturi taršos leidimų. Aplinkos apsaugos departamentas iš Aplinkos apsaugos agentūros gauna rašytinę informaciją apie išduotus Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus, Taršos leidimus, kurie saugomi ūkio subjektų bylose. Tačiau kitais atvejais³³ Aplinkos apsaugos departamento darbuotojai informaciją susirenka iš Aplinkos apsaugos agentūros, kuri šiuos leidimus išduoda, keičia ir naikina galiojimą, interneto svetainės kaip eiliniai išorės vartotojai. Pažymėtina, kad Aplinkos apsaugos agentūros svetainėje www.gamta.lt informacija apie Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus ir Taršos leidimus skelbiama labai nepatogiai – ji be jokios sisteminės paieškos galimybės išdėstyta atskirai pagal metus, kuriais leidimai buvo išduoti arba pakeisti. Todėl sudėtinga įvertinti, ar konkretus subjektas turi išduotą taršos leidimą³⁴. Kita vertus, teisės aktai aplinkos apsaugos valstybinės

²⁷ Prieiga per internetą: <http://www.sodybuprieziura.com/Paslaugos/Kitos-paslaugos/>

²⁸ G. S., M. K., M. S., E. U.

²⁹ M. K.

³⁰ 2020-06-05 el. paštu.

³¹ Prieiga per internetą: <https://aad.lrv.lt/lt/administracine-informacija/ukio-subjektu-prieziura>

³² 2020-06-03 susitikimo metu.

³³ Pavyzdžiui, vykdančią rotaciją.

³⁴ Pavyzdžiui, UAB „Anykščių Vosinta“ turi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą Nr. TA(1)-14 (2019-12-19 patikrinimo aktas Nr. PA7-80), tačiau <http://gamta.lt/cms/index?rubricId=cdee8497-5553-4965-9693-4bcd029d8f07> šio taršos leidimo nėra ir pan.

kontrolės atlikimo nesieja tik su taršos leidimų turėjimu, Kontroliuojamų subjektų sąrašė yra ūkio subjektų, kuriems nereikia turėti taršos leidimų.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, patikrinimų planavimo procesas nėra pakankamai atsparus korupcijos rizikoms: kontroliuojamų subjektų sąrašo sudarymo principai sudaro prielaidas, kad rizikų vertinimas nebus atliktas visiems tam tikrą veiklą vykdančioms ūkio subjektams; į Kontroliuojamų subjektų sąrašą neįtraukiami visi potencialūs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės objektai, todėl jie galimai išvengia kontrolės ir priežiūros; nėra aiškių Kontroliuojamų subjektų sąrašo sudarymo kriterijų.

Padarytos išvados patvirtina vieningos kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašų sudarymo metodikos, įvairių informacinių sistemų plėtros būtinumą, taip pat būtina ir aktyvesnė Aplinkos apsaugos departamento teritorinių valdybų veikla šių sąrašų sudarymo srityje.

PASIŪLYMAI

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ir siekiant efektyvios aplinkos apsaugos kontrolės, jos neišvengiamumo:

Aplinkos apsaugos departamentui spręsti dėl kontroliuojamų subjektų sąrašo formos patvirtinimo, siekiant, kad būtų valdoma 2.1.1. punkte nurodyta rizika.

Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdyboms, atsižvelgiant bet neapsiribojant šioje išvadoje pateiktais pavyzdžiais, patikslinti Kontroliuojamų subjektų sąrašus, įvertinti į Kontroliuojamų subjektų sąrašą neįtrauktų, netikrintų subjektų patikrinimų poreikį tikslinant 2020 metų patikrinimų planą.

Aplinkos apsaugos departamentui spręsti dėl kriterijų nustatymo, kuriems esant individualią žemės ūkio veiklą vykdančias asmenys turėtų būti įtraukiami į Kontroliuojamų subjektų sąrašą.

2.2. Patikrinimų plano keitimas nepakankamai motyvuojamas, skelbiama neišsami informacija apie atliktus patikrinimus

Vadovaujantis Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančią aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių 16 punktu, patikrinimų planas tvirtinamas ir gali būti keičiamas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimu (nuo 2020 m. sausio 3 d. – motyvuotu sprendimu).

Aplinkos apsaugos departamento direktorius 2019 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. AD1-34 patvirtino 2019 metų ūkio subjektų patikrinimų planą. Planas keistas 2019 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr. AD1-156, 2019 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. AD1-223. Įsakymuose dėl plano keitimų nurodomos pagrindinės patikrinimų plane vykdomų pakeitimų priežastys, vykdomų keitimų pobūdis.

Vadovaujantis galiojančiomis Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę taisyklėmis³⁵, patikrinimų planas gali būti keičiamas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu. Praktikoje gali pasitaikyti nenumatytų atvejų, kai dėl objektyvių priežasčių neatlikus patikrinimų plano pakeitimo procedūrų, konkretaus ūkio subjekto patikrinimas gali būti neatliktas, todėl svarstytinas patikrinimų plano pakeitimų supaprastinimas išimtiniais atvejais, pavyzdžiui, dėl nenumatytų aplinkybių keičiant patikrinimo terminą, jį atliekantį pareigūną ir pan.

Nepakankamai motyvuojamas patikrinimų plano tikslinimas. 2019 m. rugpjūčio 14 d. plano redakcijoje iš plano pašalinti 66 Panevėžio valdybos ūkio subjektai – dėl pasikeitusių pareigų, dėl pareigūnų išėjimo iš darbo, dėl nedarbingumo. Tačiau matyti skirtinga praktika dėl ūkio subjektų išbraukimo iš plano Panevėžio ir Biržų aplinkos apsaugos inspekcijose, pavyzdžiui, Biržų aplinkos apsaugos inspekcijoje, dėl pareigūnų išėjimo iš darbo, esantiems inspektoriams panaikinti 16 patikrinimų, tačiau jiems papildomai perduoti 13 išėjusių darbuotojų patikrinimų. Panevėžio aplinkos apsaugos inspekcijoje, dėl padidėjusio darbo krūvio išėjus 1 darbuotojui, panaikinti 25 subjektų patikrinimai, tačiau papildomai išėjusio darbuotojo patikrinimai kitiems inspektoriams neperduoti. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad tais atvejais, kai darbuotojai išeina iš darbo, vienais atvejais galimai vertinamas iš darbo išėjusių darbuotojų patikrinimų reikšmingumas ir patikrinimai perduodami kitiems darbuotojams, kitais atvejais iš darbo išėjusių darbuotojų patikrinimų reikšmingumas nevertinamas, jie tiesiog išbraukiami iš sąrašo.

Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos viršininkas nurodė³⁶, kad papildomai kitiems inspektoriams buvo perskirstyti prioritetiniai patikrinimai, kitais atvejais, nebuvus prioritetinių patikrinimų, atsižvelgiant į darbo krūvį, patikrinimai buvo išbraukti iš plano. Tačiau pastebėtina, kad atitinkama motyvacija patikrinimų plano keitimo dokumentuose nenurodoma. Manytina, kad motyvacijos bei viešumo trūkumo rizikos šiuo metu yra valdomos, nes nuo 2020 m. galiojančios Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių redakcijos 16 punkte numatyta patikrinimų plano keitimo galimybė *motyvuotu* sprendimu.

2016 m. RAAD KRA išvadoje nurodoma, kad nepakankamai motyvuojami sprendimai dėl metinių patikrinimų planų keitimo, interneto svetainėse buvo siūloma skelbti kuo išsamesnę informaciją, susijusią su patikrinimo planų pakeitimais.

Atskirais atvejais skelbiama netiksli informacija apie Panevėžio valdybos, Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus atliktus patikrinimus. Vadovaujantis Ūkio subjektų veiklos

³⁵ Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2020-01-03 įsakymas Nr. AD1-1.

³⁶ 2020-07-14 el. paštu.

planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdamat aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių 40 punktu (nuo 2020 m. sausio 3 d. – 38 punktas), pasibaigus metų ketvirčiui per 10 darbo dienų internetinėje svetainėje <http://aad.lrv.lt/lt/> paskelbiama Ūkio subjektų patikrinimo rezultatų ataskaita, kurioje turi būti nurodyti tikrintų ūkio subjektų pavadinimai, patikrinimo data, aplinkosauginio pažeidimo pobūdis, taikytos teisinio poveikio priemonės ir kita aktuali informacija.

Pavyzdžiui, pagal 2019 m. Ūkio subjektų patikrinimo planą (2019 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. AD1-223 redakcija) UAB „Atliekų perdirbimo centras“ (kodas 300058152) patikrinimas iš 2019 m. 2 ketv. perkeltas į 4 ketv. ūkio subjekto prašymu. Tačiau 2019 m. 4 ketv. Patikrinimo rezultatų viešoje ataskaitoje³⁷ šio ūkio subjekto tikrinimas (planinis ar neplaninis) nenurodomas. Kitu atveju pakeistas MB „Ratuotas“ (302997541) patikrinimą atliekantis pareigūnas, tačiau 2019 m. 4 ketv. Patikrinimo rezultatų viešoje ataskaitoje šio ūkio subjekto tikrinimas (planinis ar neplaninis) nenurodomas. Pakeistas UAB „Auratorus“ (303045772), veiklos adresas Mūšos g. 6B, Pasvalys, Pasvalio m. sen., Pasvalio r. sav. patikrinimą atliekantis pareigūnas, patikrinimas perkeltas į 4 ketv. Tačiau 2019 m. 4 ketv. patikrinimo rezultatų viešoje ataskaitoje šio subjekto tikrinimas nenurodomas.

Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos viršininkas nurodė³⁸, kad informaciją apie šių subjektų tikrinimus nustatyta tvarka pateikė Aplinkos apsaugos departamento Veiklos organizavimo skyriui.

Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus 2019 m. atliktų patikrinimų sąrašė³⁹ nurodyti 73 planiniai ir neplaniniai patikrinimai, tačiau 2019 m. patikrinimo rezultatų ataskaitose nurodomi tik 67 Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus / kartu su kitais padaliniais atlikti patikrinimai. Aplinkos kokybės departamento Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus vedėjas nurodė⁴⁰, kad informaciją apie visus atliktus patikrinimus nustatyta tvarka pateikė Aplinkos apsaugos departamento Veiklos organizavimo skyriui.

Minėti pavyzdžiai rodo, kad yra rizika dėl tinkamo informacijos apie atliktus patikrinimus viešinimo.

Nepakankama patikrinimų planų keitimo motyvacija, viešumo apie atliktus patikrinimus trūkumas laikytini korupcijos rizikos veiksniais.

³⁷ Prieiga per internetą: <http://aad.lrv.lt/lt/administracine-informacija/ukio-subjektu-prieziura>

³⁸ 2020-07-14 el. paštu.

³⁹ 2020-04-10 raštas Nr. AD5-5506.

⁴⁰ 2020-07-15 el. paštu.

PASIŪLYMAS

Aplinkos apsaugos departamentui detaliau vertinti skelbiamų patikrinimo ataskaitų tikslumą, užtikrinti jų atnaujinimą. Įvertinti patikrinimų plano pakeitimų supaprastinimo ypatingais, nenumatytais atvejais, tikslingumą.

2.3. Savo iniciatyva nevykdoma galimai neteisėtą atliekų tvarkymo veiklą vykdančių subjektų operatyvi neplaninė kontrolė

Viena iš aktualių aplinkos apsaugos problemų – nelegalūs sąvartynai. Šiuos sąvartynus galimai formuoja ir gyventojai, ir kiti įvairia veikla besiverčiantys asmenys. Pavyzdžiui, Panevėžio miesto savivaldybė 2019 m. balandžio, gegužės ir spalio mėnesiais iš nelegalių sąvartynų išvežė 213,06 t atliekų⁴¹.

Klientas :
Panevėžio m. savivaldybės
administracija
Paslaugų teikėjas:
AB "Panevėžio specialus
autotransportas "

Objektas: kapinių priežiūros paslaugos

2019 m. spalio mėn. atliekų darbų vertė
A K T A S Nr. 10

Paslaugos pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis	Įkainis Eur	Suma Eur
1 Rankinis takų, aikštelių su kieta danga valymas				
2 Rankinis takų, aikštelių be dangos valymas				
3 Šiukšlių surinkimas iš žaliųjų plotų				
4 Žolės pjovimas atviroje teritorijoje				
5 Vieno medžio ataugų genėjimas				
6 Žolės, krūmų, pavienių augalų pašalinimas nuo kapavietės ir nunešimas į susikaupimo vietą				
7 Žolės grėbimas ir nunešimas į susikaupimo vietą				
8 Kapinių priežiūros atliekų (biologiskai suyrančių) surinkimas ir išvežimas				
9 Kapinių priežiūros atliekų (biologiskai nesuyrančių) surinkimas ir išvežimas 1,1 m ³ talpos konteineriais				
10 Nelegalių sąvartynų kapinių teritorijos prieigose sutvarkymas	t	99,98		

Vienas iš šios problemos sprendimo būdų – operatyvi galimai neteisėta atliekų tvarkymo veikla užsiimančių asmenų kontrolė. Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 10 dalis nustato, kad atliekas surenkančios, vežančios ir apdorojančios įmonės, prekyautojai atliekomis ir tarpininkai, įmonės, atliekų susidarymo vietoje pavojingąsias atliekas laikančios ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingąsias – ilgiau kaip vienus metus, šią veiklą gali vykdyti tik įregistruoti į Atliekų tvarkytojų valstybės registrą.

Operatyvios galimai neteisėta atliekų tvarkymo veikla užsiimančių asmenų kontrolės būtinybę taip pat pagrindžia vieša⁴² ir kitą turima informaciją, kad jau nuo 2016 m. Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentas, o vėliau jo teises ir pareigas perėmęs Aplinkos apsaugos

⁴¹ Informacija gauta atliekant korupcijos rizikos analizę vidaus sandorių sudarymo ir vykdymo srityse.

⁴² Prieiga per internetą: <https://sekunde.lt/leidinys/sekunde/uz-milijonine-zala-gamtai-simtine-bauda/>

departamentas prie Aplinkos ministerijos (šio departamento Panevėžio valdyba) žino apie didžiulį nelegalų pavojingų atliekų sąvartyną, esantį Panevėžio rajono savivaldybėje, Ramygalos seniūnijoje, Juodikonių k. 1 (toliau – Sąvartynas Juodikonių k.). Pastatai ir žemės sklypas minėtu adresu šiuo metu priklauso oficialiai ūkinės veiklos nevykdančiam fiziniam asmeniui (duomenys žinomi)⁴³. Pagal turimą informaciją, iš esmės situacija Sąvartyne Juodikonių k. nesikeičia nuo 2016 m., Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento taikytos, Aplinkos apsaugos departamento taikomos priemonės iš esmės neduoda jokių rezultatų.

Viešoje informacijoje⁴⁴ taip pat yra duomenų apie netvarkomą nelegalų sąvartyną Panevėžio rajone, Ramygaloje, Parko g.⁴⁵ Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos viršininkas nurodė⁴⁶, kad šios teritorijos valdytojai Panevėžio rajono savivaldybei buvo pateiktas privalomasis nurodymas, kuris šiuo metu yra įvykdytas – sąvartynas pašalintas.

Pateikti pavyzdžiai rodo, kad laiku nesiėmus būtinų priemonių, nelegalūs sąvartynai didėja ir tampa sunkiai išsprendžiama problema, keliančia didžiulę ekologinę riziką. Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos viršininkas nurodė⁴⁷ taikytas kontrolės priemones vykdant Sąvartyno Juodikonių k. tikrinimus. Kadangi problema išlieka aktuali, Aplinkos apsaugos departamento paprašėme⁴⁸ įvertinti atliktus veiksmus sprendžiant minėtų nelegalių sąvartynų problemas, imtis neatidėliotinių veiksmingų priemonių artimiausiu metu. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento Panevėžio priešgaisrinė gelbėjimo valdyba informavo⁴⁹, kad bendradarbiaudama su Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdyba vertino pastatų ir teritorijos, kuriuose yra Sąvartynas Juodikonių k., priešgaisrinės saugos būklę. 2020 m. sausio 23 d. pateikti nurodymai objekto savininkui dėl neatitikčių bendriesiems priešgaisrinės saugos reikalavimams pašalinimo neįvykdyti, 2020 m. birželio 8 d. nutarimu uždrausta objekto eksploatacija. Atlikus planinius ir neplaninius nelegalaus sąvartyno Panevėžio rajone, Ramygaloje, Parko g. patikrinimus, asmenys, galimai deginę atliekas, nenustatyti.

Įvertinus viešoje erdvėje esančią informaciją apie siūlomas atliekų tvarkymo paslaugas, matyti, kad interneto svetainėse skelbiu.lt, universalusmeisteras.lt skelbiama informacija apie siūlomas

⁴³ Nuo 2011-06-13 iki 2017-07-05 pastatai ir žemės sklypas priklausė fiziniam asmeniui (duomenys žinomi), nuo 2017-07-05 iki 2019-11-11 – fiziniam asmeniui (duomenys žinomi), nuo 2019-11-11 iki 2020-01-03 – fiziniam asmeniui (duomenys žinomi), nuo 2020-01-03 – fiziniam asmeniui (duomenys žinomi).

⁴⁴ Prieiga per internetą: <https://sekunde.lt/leidinys/sekunde/uz-milijonine-zala-gamtai-simtaine-bauda/>

⁴⁵ Panevėžio rajono savivaldybės administracija 2020-07-17 raštu Nr. (8.11)-SD1-1571 nurodė, kad nelegalus sąvartynas 2020 m. birželio pradžioje sutvarkytas Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto lėšomis. Žemės sklypo, kuriame buvo sąvartynas, Panevėžio rajono savivaldybė nevaldė (nevaldo) jokiais pagrindais.

⁴⁶ 2020-07-14 el. paštu.

⁴⁷ 2020-07-14 el. paštu.

⁴⁸ 2020-06-16 raštu Nr. 4-01-4587 „Dėl nelegalių pavojingų atliekų sąvartynų“.

⁴⁹ 2020-07-09 raštas Nr. 9.4-5-600 „Dėl nelegalių pavojingų atliekų sąvartynų“.

atliekų išvežimo paslaugas⁵⁰ (1 priedas „Skelbimai apie siūlomas atliekų išvežimo paslaugas“). Kadangi tokiuose skelbimuose neatskleidžiama atliekų išvežimo paslaugas siūlančių subjektų tapatybė, yra rizika dėl nekontroliuojamos veiklos, dėl veiklos nesant Atliekų tvarkytojų valstybės registre.

Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos viršininkas informavo⁵¹, kad nurodyti skelbimai Panevėžio valdybos pareigūnams nebuvo žinomi, detaliau išanalizavus nustatyta, kad tokios įmonės kaip „Keltona“⁵² niekada nebuvo kontroliuojamų įmonių sąraše, o ir Registrų centro informacinėse sistemose duomenų apie tokį juridinį asmenį nėra. Taip pat nurodė, kad skelbimuose siūlomos paslaugos galimai teikiamos ne tik Panevėžio regione. Prieš įgyvendinant valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės reorganizaciją, Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamente buvo bandoma tokią informaciją iš viešosios erdvės rinkti, analizuoti. Po reorganizacijos Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdybos kompetencijoje liko planinė ir neplaninė ūkio subjektų kontrolė, o dėl išaugusių darbo apimčių bei nepakankamų žmogiškųjų išteklių tokio pobūdžio stebėseną nebevykdoma. Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdybos viršininkas taip pat nurodė⁵³, kad iki valstybinės aplinkos apsaugos reorganizacijos tokia veikla buvo vykdoma aktyviau, buvo paskirti konkretūs už stebėseną atsakingi pareigūnai.

Vien pagal skelbimuose nurodomą informaciją neįmanoma fiksuoti galimai daromų pažeidimų. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo⁵⁴ 14¹ straipsnis reglamentuoja kontrolinių pirkimų atlikimą. Kontroliniai pirkimai atliekami nepateikus ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopijos. Šiais atvejais teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopija ūkio subjektui turi būti pateikta iš karto po atlikto kontrolinio pirkimo. Kontroliniai pirkimai turėtų būti svarbus įrankis išaiškinant, užkertant kelią aplinkos apsaugos teisės aktų pažeidimams.

Tačiau nėra parengtų poįstatyminių teisės aktų ar vidinių tvarkų, reglamentuojančių kontrolinių pirkimų mechanizmą, o nesant aiškaus šios priemonės taikymo reglamentavimo galimos įvairios rizikos dėl efektyvios ir veiksmingos kontrolės vykdymo. Pavyzdžiui, siekiant užtikrinti neteisėtus atliekų surinkimo ir (ar) vežimo veiklos kontrolę, Aplinkos apsaugos departamento

⁵⁰ Prieiga per internetą (žiūrėta 2020-06-30): <https://www.skelbiu.lt/skelbimai/hook-konteineriu-uztrauki-pervezimas-gruza-mediena-37679035.html>
<https://www.universalusmeisteras.lt/panevezys/siuksliu-isvezimas/>
<https://www.skelbiu.lt/skelbimai/griovimo-darbai-utenoje-ukmergeje-rokiskyje-39641923.html>
<https://www.skelbiu.lt/skelbimai/greitai-ir-uz-gera-kaina-46043811.html>

⁵¹ 2020-05-05 el. paštu.

⁵² Prieiga per internetą: <https://www.skelbiu.lt/skelbimai/hook-konteineriu-uztrauki-pervezimas-gruza-mediena-37679035.html>

⁵³ 2020-05-04 el. paštu.

⁵⁴ Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.CB941ADCC055/asr>

direktoriaus pavedimu, 2020 metų vasario mėnesį teritorinėms valdyboms buvo nurodyta atlikti neplaninius fizinių ir (ar) juridinių asmenų patikrinimus dėl galimai neteisėtos atliekų surinkimo ir (ar) vežimo veiklos. Panevėžio valdybos kontroliuojamoje teritorijoje iš viešoje erdvėje skelbiamų pranešimų buvo atrinkti 4 skelbimai dėl galimai neteisėtos atliekų vežimo veiklos. Apie vykdomą akciją informacija pateko į visuomenės informavimo priemonės, ko pasekoje skelbimai buvo panaikinti ir nereaguojama į bandymą susiekimą telefonu.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, šiuo metu galimai neteisėtą atliekų surinkimo / vežimo veiklą vykdančias asmenys iš esmės yra nekontroliuojami, nebent yra gaunami konkretūs pranešimai / skundai.

Viešosios erdvės stebėseną, siekiant identifikuoti galimus aplinkos apaugos pažeidimus, turėtų būti vykdoma ir kitose srityse, pavyzdžiui siekiant identifikuoti galimai neteisėtą eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ardymo veiklą, galimai neteisėtą gamtos išteklių naudojimo veiklą (prekybą naudingosiomis iškasenomis), galimai neteisėtą nuotekų išvežimo veiklą⁵⁵ ir kt.

Manytina, kad siekiant efektyvumo, viešosios erdvės stebėseną galėtų būti vykdoma centralizuotai, o teritorinėms valdyboms būtų pavedami neplaniniai konkrečių atvejų patikrinimai.

Nesant operatyvios, neplaninės kontrolės vykdymo savo iniciatyva sistemos sudaromos prielaidos pakankamai viešai veikti galimai neteisėtą veiklą vykdančioms subjektams, dažnai nepaisantiems aplinkos apsaugos reikalavimų.

PASIŪLYMAI

Aplinkos ministerijai svarstyti dėl Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 14¹ straipsnio, reglamentuojančio kontrolinių pirkimų atlikimą, įgyvendinimo tvarkos nustatymo.

Aplinkos apsaugos departamentui svarstyti dėl centralizuotos viešosios erdvės stebėsenos, jos tikslų nustatymo, siekiant identifikuoti ir kontroliuoti aplinkosauginiu požiūriu galimai neteisėtą veiklą vykdančius asmenis.

2.4. Kai kuriais atvejais patikrinimai atliekami nepakankama apimtimi

Atliekant patikrinimus nepilnai atsižvelgiama į patikrinimų plane nustatytą patikrinimo pobūdį. Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnis įtvirtina ūkio subjektų veiklos patikrinimų planavimo principą. Vadovaujantis Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių 11 punktu, patikrinimų planas sudaromas pagal

⁵⁵ Pavyzdžiui, UAB „Utenos vandenys“, 2018 m. atlikdama korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą (2018-10-11 Nr. SD-630) nurodė galimas korupcijos rizikas mobiliomis transporto priemonėmis atvežamų nuotekų kiekio fiksavimo srityje, nes nuotekų atvežimo niekas detalios nekontroliuoja. Galimos ir tokios rizikos, kai teisėtai nuotekų išvežimo veiklą vykdančias subjektai nuotekų tvarkytojams pristato tik dalį surinktų nuotekų.

nustatytą formą, plane turi būti nurodomas ir patikrinimo pobūdis. Pagal 2019 m. Ūkio subjektų patikrinimo planą (2019 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. AD1-223 redakcija, 5484 punktą), numatytas ūkininko A. V. patikrinimas (Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdybos Ignalinos aplinkos apsaugos inspekcija). Numatyta tikrinimo sritis – mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosauginiai reikalavimai. Tačiau 2019 m. rugsėjo 12 d. patikrinimo akte Nr. PA60-162 nurodoma, kad iš esmės buvo atliekamas ūkio atliekų tvarkymo, jų apskaitos atlikimo vertinimas. Patikrinimo akte yra vienintelis sakinytis apie tikrinamą sritį – kad patikrinimo metu ūkio veikloje tiršto mėšlo nebuvo. Tačiau nevertinta, kaip tvarkomas ūkio veikloje susidarantis mėšlas/srutos, ar jo tvarkymo / saugojimo įrenginiai, jų vieta atitinka nustatytus reikalavimus ir pan.

Atliekant patikrinimus ne visais atvejais pildomi kontroliniai klausimynai. Siekiant, kad ūkio subjektų priežiūros funkcijos būtų atliekamos efektyviai, koordinuotai, mažiausiomis sąnaudomis, Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus įsakymais tvirtinami kontroliniai klausimynai. Aplinkos apsaugos kontrolę atliekantys pareigūnai įpareigoti pildyti kontrolinius klausimynus atliekant patikrinimus, užpildyti klausimynai privalo būti objektų bylose. 2019 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. AD1-125 buvo patvirtintas Tvenkinių (patvenktų ežerų) ir jų hidrotechnikos statinių (hidroelektrinių) aplinkos apsaugos reikalavimų laikymosi patikrinimo kontrolinis klausimynas, tačiau įvertinus pateiktą informaciją nustatyta, kad jis nenaudotas atliekant atskirus patikrinimus, pavyzdžiui, UAB „Birvėtos tvenkiniai“ patikrinimą (Utenos valdybos Ignalinos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. gruodžio 13 d. patikrinimo aktas Nr. PA60-280), UAB „Armolė“ patikrinimą (Utenos valdybos Utenos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. rugsėjo 29 d. patikrinimo aktas Nr. PA61-179).

2020 m. birželio 17 d. korupcijos rizikos analizės išvadoje Nr. 4-01-4635 nurodyti nustatyti kiti patikrinimo rezultatų įforminimo trūkumai bei pasiūlymai jiems šalinti.

Pastebėjimai dėl skirtingos praktikos taikant klausimynus patikrinimų metu buvo nurodyti ir 2016 m. RAAD KRA išvadoje.

PASIŪLYMAS

Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdybos ir jos struktūrinių padalinių vadovams kontroliuoti Patikrinimų plano vykdymą, kontrolinių klausimynų naudojimą.

2.5. Ne visais atvejais nustatomi objektyvūs privalomųjų nurodymų įvykdymo terminai, nepakankama jų įvykdymo kontrolė

Privalomasis nurodymas – tai rašytinės formos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno įpareigojimas fiziniam ar juridiniam asmeniui per tam tikrą terminą įgyvendinti aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimus

arba imtis priemonių, kad aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimų arba žalos aplinkai būtų išvengta ar ji būtų sumažinta, arba likviduoti aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimo sukeltas pasekmes, arba įgyvendinti aplinkos atkūrimo priemonės⁵⁶.

Ne ilgesni kaip maksimalūs privalomųjų nurodymų terminai nustatomi pagal tai, koks laikotarpis, atsižvelgiant į objektyvias aplinkybes, yra reikalingas privalomajame nurodyme nustatytiems reikalavimams įgyvendinti⁵⁷.

Atlikus ūkininkės Z. Š. patikrinimą⁵⁸, nustatyti mėšlo laikymo įrenginių pažeidimai, mėšlo laikymo pažeidimai. 2019 m. kovo 22 d. privalomuoju nurodymu Nr. PN50-2 ūkininkė įpareigota pašalinti nustatytus pažeidimus iki 2019 m. gegužės 15 d. (per 54 dienas). Manytina, kad beveik 2 mėnesių terminas neatitiko objektyvių aplinkybių, atsižvelgiant į patikrinimo akte nurodytą grėsmę užteršti paviršinius ir požeminius vandenius. Panašiu atveju ūkininkui A. B. privalomajam nurodymui įvykdyti skirtas 2 dienų terminas⁵⁹. Be to, pagal pateiktą informaciją privalomojo nurodymo įvykdymas netikrintas vietoje (nepateiktas joks patikrinimo dokumentas), tik gautas ūkininkės Z. Š. raštas apie nurodymų įvykdymą. Aplinkos apsaugos departamentas nurodė⁶⁰ privalomųjų nurodymų įvykdymo vertinimo praktiką, pagal kurią patikrinimas vietoje neatliekamas tik tais atvejais, kai iš dokumentų galima įvertinti jo įvykdymą, kitais atvejais atliekamas neplaninis privalomojo nurodymo reikalavimų įvykdymo patikrinimas vietoje. Šiuo atveju, manytina, ūkio subjekto rašytinis patvirtinimas įvykdžius reikalavimus pats savaime nepatvirtina reikalavimų įvykdymo, todėl šiuo atveju turėjo būti atliktas patikrinimas vietoje.

Atlikus L. R. autoserviso patikrinimą⁶¹, nustatyti atliekų susidarymo apskaitos metinės ataskaitos pateikimo pažeidimai. 2019 liepos 23 d. privalomuoju nurodymu Nr. PN49-12 ūkio subjektas įpareigotas naudojantis vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema pateikti 2018 m. atliekų susidarymo apskaitos metinę ataskaitą iki rugsėjo 2 d. (per 41 dieną). Nors privalomasis nurodymas įvykdytas per 2 dienas, tačiau manytina, kad privalomojo nurodymo įvykdymo terminas neatitiko objektyvių aplinkybių. Panašių pažeidimų pašalinimui UAB „Birvėtos tvėniniai“ skirtas 17 dienų terminas⁶².

Pažeidimų pašalinimo terminų nustatymas iš esmės turėtų remtis ne subjektyviomis, o objektyviomis aplinkybėmis, siekiant užkirsti kelią neigiamo poveikio kilimui. Todėl iš esmės

⁵⁶ Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 2 str. 6 d.

⁵⁷ Ten pat, 21 str.

⁵⁸ Utenos valdybos Utenos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019-03-22 patikrinimo aktas Nr. PA61-37.

⁵⁹ Panevėžio valdybos Biržų aplinkos apsaugos inspekcijos 2019-02-14 privalomasis nurodymas Nr. PN27-1.

⁶⁰ 2020-04-10 raštas Nr.

⁶¹ Utenos valdybos Ignalinos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019-07-23 patikrinimo aktas Nr. PA60-130.

⁶² Utenos valdybos Ignalinos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019-12-12 įspėjimas Nr. 9J-24.

analogiškų pažeidimų pašalinimo terminai iš esmės neturėtų reikšmingai skirtis. Tokie skirtumai galimai lemia korupcijos riziką dėl galimo šališko subjektyvumo nustatant pažeidimų pašalinimo terminus, vykdant jų kontrolę.

PASIŪLYMAS

Aplinkos apsaugos departamentui spręsti dėl privalomųjų nurodymų terminų ir jų įvykdymo kontrolės praktikos vienodinimo.

2.6. Nepakankamai valdomi galimi interesų konfliktai atliekant medžiotojų būrelių patikrinimus

2016 m. RAAD KRA išvados 5.2 punkte konstatuota, kad regionų aplinkos apsaugos departamentuose buvo nepakankamai užtikrinama viešųjų ir privačių interesų kontrolė. Nors pateikti pasiūlymai dėl interesų konfliktų prevencijos buvo įgyvendinti⁶³, tačiau šiuo metu taip pat pastebėtos korupcijos rizikai neatsparios situacijos, galimai kylančios dėl nepakankamos interesų konfliktų prevencijos sistemos.

Vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašo⁶⁴ 12 punktu, departamento padalinių vadovai privalo susipažinti su tiesiogiai pavaldžių tarnautojų privačių interesų deklaracijose pateiktais duomenimis. Kadangi teritorinių valdybų vadovai yra atsakingi už visą valdybos veiklą, priima įvairius sprendimus, todėl, siekiant efektyvios interesų konfliktų prevencijos, manytina, kad teritorinių departamento padalinių – valdybų vadovai turėtų susipažinti su visų valdybos darbuotojų privačių interesų deklaracijomis.

Valdant interesų konfliktus vykdant medžiotojų būrelių tikrinimus, Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybose taikoma skirtinga praktika. Pagal viešą informaciją (skelbiamas privačių interesų deklaracijas) Utenos valdybos Utenos gyvosios gamtos apsaugos inspekcijos viršininkas A. V. yra medžiotojų būrelio „Ažugiris“ (kodas 284282550) narys. Utenos valdybos Utenos gyvosios gamtos apsaugos inspekcijos vyr. specialistas E. V. yra medžiotojų būrelio „Tauragnai“ (kodas 191606642) narys. Medžiotojų būrelis „Ažugiris“ paskutinį kartą tikrintas 2017 m., rotacijos būdu tikrino Ignalinos Aplinkos apsaugos agentūros darbuotojas, pažeidimų nenustatyta, medžiotojų būrelį „Tauragnai“ 2016 ir 2019 m. tikrino Utenos aplinkos apsaugos inspekcijos darbuotojai, pažeidimų nenustatyta. Paminėtais atvejais taikyta praktika, kai esant galimam interesų konfliktui patikrinimas pavedamas kito Utenos valdybos struktūrinio padalinio darbuotojui.

⁶³ Prieiga per internetą:

<https://stt.lt/data/public/uploads/2020/02/rekomendaciju-igyvendinimas-tarnybinis-kra-stebesena-forma-4.docx>

⁶⁴ Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019-04-24 įsakymas Nr. AD1-90.

Buvęs Panevėžio valdybos Panevėžio gyvosios gamtos apsaugos inspekcijos viršininkas A. B. yra medžiotojų būrelio „Jutiškiai“ (kodas 191567189) narys, tos pačios inspekcijos vyr. specialistas G. S. yra medžiotojų būrelio „Lėvuo“ (kodas 260187880) narys. Pagal ūkio subjektų patikrinimo planą medžiotojų būrelis „Jutiškiai“ paskutinį kartą tikrintas 2015 m., medžiotojų būrelis „Lėvuo“ – 2017 m. Kai kontroliuojamų medžiotojų būrelių nariai yra Panevėžio gyvosios gamtos inspekcijos pareigūnai, tokį būrelį tikrinti paskiriamas darbuotojas, kuris nėra to būrelio narys. Paminėtais atvejais taikyta praktika, kai esant galimam interesų konfliktui patikrinimas pavedamas kitam Panevėžio valdybos to paties struktūrinio padalinio darbuotojui.

Taigi, Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybose taikoma skirtinga praktika⁶⁵, kuri, siekiant valdyti galimas korupcijos rizikas, vienodintina. Siekiant patikrinimų objektyvumo ir nešališkumo, svarstyta, kad tais atvejais, kai tikrinamų medžiotojų būrelių nariai yra teritorinių valdybų darbuotojai, patikrinimus atliktų kitų teritorinių valdybų darbuotojai.

PASIŪLYMAI

Aplinkos apsaugos departamentui spręsti dėl interesų konfliktų valdymo tvarkos tobulinimo, praktikos vienodinimo atliekant ūkio subjektų patikrinimus.

Aplinkos apsaugos departamentui svarstyti dėl teritorinių padalinių – valdybų vadovų pareigos susipažinti su visų valdybos darbuotojų privačių interesų deklaracijomis.

3. KORUPCIJOS RIZIKOS TAIKANT ADMINISTRACINĘ BEI JURIDINIŲ ASMENŲ ATSAKOMYBĘ, PRIIMANT SPRENDIMUS DĖL APLINKAI PADARYTS ŽALOS ATLYGINIMO

Pastebėta, kad Administracinių nusižengimų kodekso⁶⁶ 247 straipsnio „Atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų nevykdymas“ 31 dalis už atliekų susidarymo ar tvarkymo ataskaitų nepateikimą iki nustatyto termino numato baudą nuo vieno šimto dvidešimt iki dviejų šimtų dvidešimt eurų, o 37 dalis už atliekų susidarymo ar tvarkymo apskaitos netvarkymą ar netinkamą tvarkymą numato įspėjimą arba baudą nuo dviejų šimtų trisdešimt iki keturių šimtų trisdešimt eurų. Tai yra, už sunkesnę nusižengimą – atliekų apskaitos netvarkymą ar netinkamą tvarkymą gali būti skiriamas ir įspėjimas, o už pavėluotą ataskaitų pateikimą – tik bauda. Tokiais atvejais egzistuoja rizika dėl atliekų apskaitos netvarkymo ar netinkamo tvarkymo, nes už tai numatyta mažesnė sankcija nei keliomis dienomis pavėlavus pateikti tinkamas ataskaitas.

⁶⁵ Skirtinga praktika susiklostė dėl skirtingo kontroliuojamų subjektų kiekio gyvosios gamtos apsaugos srityje.

⁶⁶ Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b8d908c0215b11e58a4198cd62929b7a/asr>

3.1. Skirtinga praktika parenkant administracinių nuobaudų rūšis

Ūkininkei Z. Š. Utenos valdybos Utenos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. kovo 27 d. nutarimu už Administracinių nusižengimų kodekso 260 straipsnio 3 dalies „Srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų pažeidimas“ pažeidimą⁶⁷ skirtas įspėjimas. Už tapatų pažeidimą⁶⁸ ūkininkui A. B. Panevėžio valdybos Biržų aplinkos apsaugos inspekcijos pareigūnas surašė administracinio nusižengimo protokolą, 2019 m. kovo 6 d. nutarimu jam skirta 100 Eur bauda.

PASIŪLYMAS

Aplinkos apsaugos departamentui vienodinti administracinių nuobaudų parinkimo praktiką.

3.2. Selektiviai taikomas mažareikšmės veikos institutas

Pažymėtina, kad 2016 RAAD KRA 4.4. punkte buvo nustatytos korupcijos rizikos sprendžiant pažeidimo priskyrimo mažareikšmiui klausimą.

Viešojo administravimo įstatymo 36⁹ straipsnyje apibrėžtas mažareikšmis teisės aktų pažeidimas. Teisės aktų reikalavimų pažeidimai, kurie laikomi mažareikšmiais konkrečiose ūkio subjektų veiklos srityse, ar tokių pažeidimų kriterijai nurodomi priežiūrą atliekančio subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens, kolegialios priežiūrą atliekančio subjekto institucijos arba aukštesniojo pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimamuose norminiuose teisės aktuose⁶⁹. Aplinkos ministras 2015 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. D1-322 patvirtino Kriterijų, pagal kuriuos pažeidimai priskiriami mažareikšmiams, nustatymo tvarkos aprašą⁷⁰. Atlikus UAB „Birvėtos tvenkiniai“ patikrinimą, Utenos valdybos Ignalinos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. gruodžio 13 d. patikrinimo aktas Nr. PA60-280, nustatyta, kad 2019 m. 3 ketv. atliekų susidarymo apskaitos suvestinės suformuotos ir patvirtintos vėliau kaip per 15 k. d. nuo ketvirčio pabaigos. Taip pat, atliekų susidarymo apskaitos ataskaita už 2018 m. nepateikta laiku (turėjo būti pateikta iki 2019 m. balandžio 1 d.), pateikta patikrinimo metu. Vadovaujantis Kriterijų, pagal kuriuos pažeidimai priskiriami mažareikšmiams, nustatymo tvarkos aprašu, paminėti pažeidimai pripažinti mažareikšmiais, pateiktos žodinės pastabos. Tačiau kitais atvejais už analogiškus pažeidimus taikyta administracinė atsakomybė pagal Administracinių nusižengimų kodeksą, pavyzdžiui:

- Atlikus UAB „Klingis“ patikrinimą, Panevėžio valdybos Biržų aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. gruodžio 4 d. patikrinimo aktas Nr. PA38-334, nustatyta, kad ūkio subjektas

⁶⁷ Nustatyta, kad dėl aplinkosaugos reikalavimų pažeidimo srutos patenka į aplinką, galima paviršinių ir požeminių vandenų tarša.

⁶⁸ Nustatyta, kad dėl aplinkosaugos reikalavimų pažeidimo srutos patenka į aplinką, teršiamas gruntas, gruntiniai vandenys.

⁶⁹ Viešojo administravimo įstatymo 36⁹ str. 2 d.

⁷⁰ Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d6ee2270e7f211e4a4809231b4b55019/asr>

laiku nepateikė atliekų susidarymo ir atliekų tvarkymo 2018 m. ataskaitų, laiku nepatvirtino atliekų susidarymo ir atliekų tvarkymo 2019 m. I, II, III ketv. suvestinių. Patikrinimo akte nurodoma, kad patikrinimo metu atliekų susidarymo ir atliekų tvarkymo 2019 m. I, II, III ketv. suvestinės buvo patvirtintos, atliekų susidarymo ir atliekų tvarkymo 2018 m. ataskaitos buvo pateiktos. Nepaisant to, atsakingiems ūkio subjekto darbuotojams taikyta administracinė atsakomybė, 2019 m. gruodžio 4 d. surašytas administracinio nusižengimo protokolas, kuriame pateiktas administracinis nurodymas sumokėti 60 Eur baudą⁷¹ bei 2019 m. gruodžio 4 d. nutarimu skirtas įspėjimas⁷².

- Atlikus UAB „Autokaita“ patikrinimą, Utenos valdybos Utenos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. gegužės 21 d. patikrinimo aktas Nr. PA61-100, nustatyta, kad ūkio subjektas atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos suvestines už 2019 m. I ketv. patvirtinto pavėluotai, t. y. vėliau nei per 15 d. po ketvirčio pabaigos (2019 m. gegužės 3 ir 5 d.). Už šį pažeidimą atsakingam ūkio subjekto darbuotojui taikyta administracinė atsakomybė, 2019 m. gegužės 27 d. nutarimu skirtas įspėjimas⁷³.

- Atlikus L. R. autoserviso patikrinimą, Utenos valdybos Utenos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. liepos 23 d. patikrinimo aktas Nr. PA61-130, nustatyta, kad ūkio subjektas iki 2019 m. balandžio 1 d. nepateikė 2018 m. atliekų susidarymo apskaitos metinės ataskaitos. Pateiktas privalomasis nurodymas įvykdytas 2019 m. liepos 25 ir tos pačios dienos protokolu ūkio subjekto atsakingam darbuotojui pateiktas administracinis nurodymas dėl 60 Eur baudos⁷⁴.

Aplinkos apsaugos departamento direktorius 2020 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. AD1-30 patvirtino Kriterijų, pagal kuriuos pažeidimai priskiriami mažareikšmiams, nustatymo tvarkos aprašo įgyvendinimo tvarką. Manytina, ši tvarka sudarys prielaidas vienodinti veikos pripažinimo mažareikšme taikymo atvejus. Taip pat svarstyтина, ar nebūtų tikslinga mažareikšmės veikos taikymo institutą vienodinti nurodant konkrečius Administracinių nusižengimų kodekso straipsnius, kuriuose numatytų pažeidimų padarymas, esant nustatytiems kriterijams, būtų pripažįstamas mažareikšmiu. Taip pat svarstyтина, ar aplinkosauginių mokesčių deklaravimo vėlavimas pagrįstai nepripažintas mažareikšmiškumo kriterijumi, nes kitų deklaracijų pateikimo vėlavimas tokiu kriterijumi pripažįstamas.

PASIŪLYMAI

Aplinkos apsaugos departamentui spręsti dėl galimybės mažareikšmės veikos taikymo institutą vienodinti apibrėžiant konkrečius Administracinių nusižengimų kodekso straipsnius,

⁷¹ Pagal Administracinių nusižengimų kodekso 247 str. 31 d.

⁷² Pagal Administracinių nusižengimų kodekso 247 str. 37 d.

⁷³ Pagal Administracinių nusižengimų kodekso 247 str. 37 d.

⁷⁴ Pagal Administracinių nusižengimų kodekso 247 str. 31 d.

kuriuose numatytų pažeidimų padarymas, esant nustatytiems kriterijams, būtų pripažįstamas mažareikšmiu.

Aplinkos apsaugos departamentui spręsti dėl darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo taikant mažareikšmės veikos institutą.

3.3. Nuo pažeidimų nustatymo iki privalomųjų nurodymų, administracinių nusižengimų protokolų, išpėjimų juridiniams asmenims surašymo atskirais atvejais praeina didelis laiko tarpas

Didelis laiko tarpas nuo pažeidimo nustatymo iki nuobaudos paskyrimo yra korupcijos rizikos veiksnys sudarantis prielaidas daryti galimą įtaką sankcijų taikymui ar netaikymui.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 24 straipsnis (šiuo metu 26 straipsnis) nustatė, kad jei privalomasis nurodymas laiku neįvykdomas, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas privalo <...> pakartotinai duoti privalomąjį nurodymą, kurio įvykdymo terminai nustatomi remiantis šio skirsnio nuostatomis, <...>. Atsižvelgiant į privalomojo nurodymo davimo atvejus, kai siekiama išvengti žalos aplinkai ar ją sumažinti, nutraukti pažeidimus, pašalinti jų priežastis ar likviduoti sukeltas pasekmes⁷⁵, privalomasis nurodymas turėtų būti duodamas nedelsiant, per įmanomai trumpiausią laiką po pažeidimų nustatymo. Priešingu atveju privalomasis nurodymas neatliks savo paskirties. Analizės metu nustatyta, kad atlikus UAB „Kibiras“ patikrinimą, siekiant įvertinti ar įvykdyti duoti privalomieji nurodymai, Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyrius 2019 m. gruodžio 18 d. patikrinimo aktu Nr. PA7-79 nustatė, kad neįvykdytas privalomasis nurodymas Nr. PNS7-5⁷⁶ – vanduo melioracijos griovyje šalia įmonės teritorijos ir įmonės teritorijoje yra užterštas smulkia plastiko atliekų frakcija, kuri susidaro po plastikų smulkinimo ir plovimo. 2020 m. kovo 18 d. ūkio subjektui surašytas pakartotinis privalomasis nurodymas Nr. PN10-1. Pakartotinis nurodymas surašytas tik po 3 mėn. konstatavus pirmojo privalomojo nurodymo neįvykdymą. Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus vedėjas paaiškino⁷⁷, kad procesai užsitęsė dėl didelio darbų krūvio ir žmogiškųjų išteklių stokos, aiškinantis galimus sprendimus pasikeitus veiklos vykdytojui⁷⁸. Sutiktina su pateiktais argumentais, tačiau pažymėtina, kad informacija apie veiklos vykdytojo pasikeitimą gauta 2019 m. gruodžio 12 d., dar iki 2019 m. gruodžio 18 d. patikrinimo akto Nr. PA7-79 surašymo, todėl pakartotinio nurodymo surašymas tik po 3 mėnesių laikytinas taisytina praktika.

⁷⁵ Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 18 str.

⁷⁶ Išvalyti šalia įmonės teritorijos esančius žemės sklypą (kadastrinis Nr. 8247/0002:270) ir melioracijos griovį bei planuojamų nuotekų valymo įrengimų vietoje esančią duobę (griovį) pašalinant plastiko atliekas, jas perdirbti arba perduoti kitiems atliekų tvarkytojams. Atlikus darbus pateikti privalomąjį nurodymą davusiam pareigūnui atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus.

⁷⁷ 2020-06-09, 2020-07-15 el. paštu.

⁷⁸ Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/file/d/1kKgREPqxCuDTscisfSIu3e5uKzTLZeIg/view>

Administracinių nusižengimų kodekso 608 straipsnio 1 dalis nustato, kad baigęs administracinio nusižengimo tyrimą, jį atlikęs pareigūnas surašo administracinio nusižengimo protokolą. Atlikus B. M. Svobiškio hidroelektrinės patikrinimą, Utenos valdybos Utenos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. birželio 5 d. patikrinimo aktu Nr. PA61-118 nustatyti Svobiškio tvenkinio ant Virintos upės naudojimo ir priežiūros taisyklių pažeidimai. Tačiau administracinio nusižengimo protokolas surašytas tik 2019 m. rugsėjo 23 d., o 2019 m. lapkričio 7 d. nutarimu skirta 100 Eur bauda. Protokolas surašytas po daugiau nei 3 mėn. po pažeidimų konstatavimo.

Aplinkos apsaugos įstatymo 47 straipsnis įtvirtina, kad nustačius <...> numatytus pažeidimus, juridinis asmuo išpėjamas raštu ir jam nustatomas protingas terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti, <...>. Atlikus UAB „Anykščių Vosinta“ patikrinimą, Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus 2019-12-19 patikrinimo aktas Nr. PA7-80, nustatyta, kad įmonė nustatyta tvarka ir terminais nepateikė aplinkos monitoringo 2018 m. ataskaitos. Tačiau išpėjimas juridiniam asmeniui surašytas tik po 2 mėnesių po patikrinimo akto surašymo, t. y. 2020 m. vasario 20 d.⁷⁹

Vienas iš taikomų poveikio priemonių efektyvumo, skaidrumo kriterijų yra sankcijos paskyrimas per įmanomai trumpiausius terminus. Nepagrįstai ilgi terminai gali skatinti pažeidimus padariusius asmenis neteisėtai būdais siekti išvengti atsakomybės.

PASIŪLYMAS

Aplinkos apsaugos departamento struktūrinių padalinių vadovams kontroliuoti sankcijų taikymo terminus patikrinimo aktuose nustačius aplinkosaugos teisės aktų pažeidimus.

3.4. Taikoma skirtinga praktika dėl administracinės ir juridinio asmens atsakomybės

Aplinkos apsaugos įstatymo 36 straipsnis nustato, kad juridiniams asmenims skiriamos ekonominės sankcijos už aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nurodytus šio įstatymo 55–128 straipsniuose. To paties įstatymo 47 straipsnyje nustatytais atvejais juridiniams asmenims skiriamas išpėjimas. Atsakingų asmenų administracinę atsakomybę numato Administracinių nusižengimų kodeksas.

Pastebima skirtinga praktika, kai vienais atvejais taikoma ir administracinė, ir juridinio asmens atsakomybė, kitais – tik administracinė atsakomybė, trečiais – tik juridinio asmens atsakomybė.

Aplinkos apsaugos departamentas pateikė informaciją apie egzistuojančias administracinės ir juridinių asmenų atsakomybės taikymo problemas⁸⁰. Viena iš priežasčių, dėl kurių kartais aplinkos apsaugos pareigūnai apsiriboja tik atsakingo asmens nubaudimu pagal Administracinių nusižengimų

⁷⁹ Nr. J-10-3.

⁸⁰ Aplinkos apsaugos departamento 2020-04-10 raštas Nr. AD5-5506.

kodeksą, o ne juridinio asmens baudimu pagal Aplinkos apsaugos įstatymą – itin didelės ir neproporcingos sankcijos už tam tikras, kartais mažai pavojingas ir ištaisomas veikas, kurių skyrimas tam tikrais atvejais tiesiog lemtų juridinių asmenų bankrotus arba labai didelius nuostolius. Buvo siūloma svarstyti, kaip labiau išgryninti juridinių asmenų atsakomybės klausimą. Kai kuriais atvejais atsakomybės už tą pačią veiką ir jos rezultatą numatymas ir Administracinių nusižengimų kodekse (įmonės darbuotojui), ir pagal Aplinkos apsaugos įstatymą įmonei – abejotinas, kalbant apie nuobaudų skyrimo tikslų pasiekimą ir apskritai apie teisingumą bei proporcingumą. Tačiau Administracinių nusižengimų kodekse numatytų pažeidimų sudėtys, numatančios juridinio asmens darbuotojo atsakomybę už tokias pat veikas, kaip ir juridinio asmens atsakomybę numatantys Aplinkos apsaugos įstatymo straipsniai, iki šiol pilnai neatskirtos.

Dėl paminėtų priežasčių, o taip pat ir galimai subjektyvių veiksnių, egzistuoja skirtinga praktika, kuri laikytina korupcijos rizikos veiksniu, pavyzdžiui:

Taikoma ir administracinė, ir juridinio asmens atsakomybė:

- atlikus MB „Smarūna“ patikrinimą, Panevėžio valdybos Panevėžio aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. gruodžio 5 patikrinimo aktas Nr. PA37-343, nustatyta, kad nebuvo vykdoma atliekų susidarymo apskaita, nors ūkio subjekto veikloje susidaro įvairios atliekos. Už šią veiką ūkio subjekto vadovas 2020 m. vasario 11 d. nutarimu pripažintas kaltu padaręs administracinį nusižengimą, numatytą Administracinių nusižengimo kodekso 247 straipsnio 37 dalyje⁸¹. Dėl to paties pažeidimo buvo surašytas juridinio asmens padaryto aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo protokolas (2020 m. sausio 14 d. Nr. J34-1), 2020 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. J34-1 juridiniams asmeniui skirta ekonominė sankcija – 1 050 Eur bauda (Aplinkos apsaugos įstatymo 93 straipsnio 5 dalis);

- atlikus UAB „Birvėtos tvenkiniai“ patikrinimą, Utenos valdybos Ignalinos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. gruodžio 13 d. patikrinimo aktas Nr. PA60-280, nustatyta, kad ūkio subjektas atliekų susidarymo apskaitos žurnale neapskaitė visų susidarančių nepavojingų atliekų. Už šią veiką ūkio subjekto vadovas 2019 m. gruodžio 17 d. nutarimu pripažintas kaltu padaręs administracinį nusižengimą, numatytą Administracinių nusižengimo kodekso 247 straipsnio 37 dalyje⁸². Dėl to paties pažeidimo 2019 m. gruodžio 13 d. buvo surašytas įspėjimas juridiniam asmeniui Nr. 9J-24 (Aplinkos apsaugos įstatymo 93 straipsnio 1 dalis);

- atlikus UAB „Vilstata“ patikrinimą, Utenos valdybos Ignalinos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. birželio 17 d. patikrinimo aktas Nr. PA60-118, nustatytas atliekų apskaitos pažeidimas – atliekų apskaita vedama negaliojančiame atliekų susidarymo apskaitos žurnale ir

⁸¹ Skirta 280 Eur bauda. Subendrinus visas nuobaudas skirta galutinė 280 Eur bauda.

⁸² Skirtas įspėjimas.

nevedama į GPAIS. Už šią veiką ūkio subjekto vadovas 2019 m. birželio 19 d. nutarimu pripažintas kaltu padaręs administracinį nusižengimą, numatytą Administracinių nusižengimo kodekso 247 straipsnio 37 dalyje⁸³. Dėl to paties pažeidimo 2019 m. birželio 19 d. buvo surašytas įspėjimas juridiniam asmeniui Nr. 9J-14 (Aplinkos apsaugos įstatymo 93 straipsnio 1 dalis).

Netaikoma juridinio asmens atsakomybė. Atlikus UAB „Autokaita“ patikrinimą“, Utenos valdybos Utenos aplinkos apsaugos inspekcijos 2019 m. gegužės 21 d. patikrinimo aktas Nr. PA61-100, nustatyta, kad eksploatuoti netinkamų transporto priemonių apdorojimo veikla vykdoma pažeidžiant atliekų naudojimo ir šalinimo techniniame reglamente numatytus didžiausius vienu metu leidžiamus laikyti atliekų kiekius. Maksimalūs kiekiai viršyti 0,705 tonos. Už šią veiką ūkio subjekto vadovui 2019 m. gegužės 27 d. surašytas administracinio nusižengimo protokolas (Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio 30 dalis), skirtas administracinis nurodymas sumokėti 60 Eur baudą. Tačiau netaikyta atsakomybė juridiniam asmeniui. Aplinkos apsaugos įstatymo 84 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad nepavojingųjų atliekų kiekio laikinasis laikymas, surinkimas, vežimas ir (ar) apdorojimas pažeidžiant atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus, kai pažeidžiant atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus laikinai laikomas, surenkamas, vežamas ir (ar) apdorojamas 0,5 tonos ir didesnis, bet mažesnis kaip 5 tonų nepavojingųjų atliekų kiekis, užtraukia baudą nuo trijų šimtų iki šešių šimtų eurų.

Netaikoma fizinių asmenų administracinė atsakomybė. Atlikus UAB „Anykščių Vosinta“ patikrinimą, Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus 2019 m. gruodžio 19 d. patikrinimo aktas Nr. PA7-80, užfiksuota, kad nustatyta tvarka ir terminais nepateikta aplinkos monitoringo 2018 m. ataskaita. Už šią veiką 2020 m. vasario 20 d. surašytas įspėjimas juridiniam asmeniui Nr. J10-3 (Aplinkos apsaugos įstatymo 57 straipsnio 3 dalis). Atlikus UAB „Kurana“ patikrinimą, Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus 2019 m. gegužės 3 d. patikrinimo aktas Nr. PA7-19, užfiksuota, kad nustatyta tvarka ir terminais nepateikta aplinkos monitoringo 2018 m. ataskaita. Už šią veiką 2020 m. gegužės 20 d. surašytas įspėjimas juridiniam asmeniui Nr. JAR14-4 (Aplinkos apsaugos įstatymo 57 straipsnio 3 dalis). Tačiau atsakingiems asmenims netaikyta administracinė atsakomybė, numatyta Administracinių nusižengimų kodekso 236 straipsnio 1 dalyje: ūkio subjekto aplinkos stebėsenos (monitoringo) duomenų ar metinių aplinkos stebėsenos (monitoringo) ataskaitų nepateikimas kompetentingoms institucijoms nustatytu laiku užtraukia baudą nuo vieno šimto dvidešimt iki dviejų šimtų dvidešimt eurų. Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus vedėjas paaiškino⁸⁴, kad šiuo metu už aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus jau yra taikoma atsakomybė ir juridiniams, ir fiziniams asmenims.

⁸³ Skirtas įspėjimas.

⁸⁴ 2020-06-08 susitikimo metu.

PASIŪLYMAS

Aplinkos apsaugos departamentui vienodinti administracinės ir juridinio asmens atsakomybės taikymo praktiką.

2020-06-17 korupcijos rizikos analizės išvadoje Nr. 4-01-4635 Aplinkos apsaugos departamentui pasiūlyta formuojant vieningą ekonominių sankcijų taikymo praktiką, užtikrinti, kad už kiekvieną aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą būtų sprendžiamas klausimas dėl ekonominių sankcijų skyrimo teisenos pradėjimo juridiniams asmenims (Aplinkos apsaugos įstatymo nustatytais atvejais juridiniai asmenys išpėjami dėl ekonominių sankcijų taikymo).

3.5. Galiojančių teisės aktų nuostatos, galimai nepakankama aplinkos apsaugos pareigūnų iniciatyva sudaro sąlygas, kai aplinkos teršėjai išvengia pareigos atlyginti gamtai padarytą žalą

Aplinkos apsaugos departamento nuostatų⁸⁵ 10.11 punktą nustato departamento funkciją nustatyta tvarka įvertinti Aplinkos apsaugos įstatymo ar kitų teisės aktų pažeidimais padarytą žalą aplinkai ir teikti ieškinius dėl jos atlyginimo. Aplinkos apsaugos įstatymo 32 straipsnis įpareigoja padariusiuosius žalos aplinkai asmenis šio įstatymo nustatyta tvarka atlyginti žalą aplinkai ir kitus susijusius nuostolius.

Žala aplinkai vertinama ir žalos aplinkai atlyginimo dydis apskaičiuojamas pagal aplinkos ministro patvirtintą metodiką⁸⁶, įvertinant pirminę aplinkos būklę (sąlygas), neigiamo poveikio aplinkai reikšmingumą, natūralaus aplinkos atsikūrimo galimybes ir laiką, atliktus veiksmus, užtikrinančius teršalų ir (arba) kitokių darančių žalą aplinkai veiksnių skubią kontrolę, sulaukymą, pašalinimą ar kitokį valdymą siekiant sumažinti ar išvengti didesnės žalos aplinkai, neigiamo poveikio žmonių sveikatai ar tolesnio aplinkos elementų funkcijų pablogėjimo, taip pat pritaikytas aplinkos atkūrimo priemones.

Įvertinus Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybų (o taip pat ir iki Aplinkos apsaugos departamento reorganizacijos veikusių juridinių asmenų) praktiką užtikrinant aplinkai padarytos žalos atlyginimą, nustatyta atvejų, kai asmenys buvo patraukti atsakomybėn dėl aplinkos teršimo, tačiau žala aplinkai nevertinta, nes buvo neįmanoma apskaičiuoti aplinkai padarytos žalos dydžio⁸⁷, pavyzdžiui:

⁸⁵ <https://aad.lrv.lt/lt/administracine-informacija/departamento-nuostatai>

⁸⁶ Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodika, patvirtinta aplinkos ministro 2002-09-09 įsakymu Nr. 471, prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.876A916E73AB/asr>

⁸⁷ 2020-05-12 Aplinkos apsaugos departamento el. paštu pateikta informacija.

- M. R. 2016 m. balandžio 19 d. nutarimu Nr. AM-PANN-57809715-16 (Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentas) už aplinkos teršimą nuotekomis (galiojusio Administracinių teisės pažeidimų kodekso 51(6) straipsnio 3 dalis) skirta 400 Eur bauda, nes jis iš prie traktoriaus prikabintos cisternos žemės ūkio lauke išlaistė skerdyklos nuotekas. Aplinkos apsaugos departamento atstovai paaiškino, kad nebuvo įmanoma nei paimti mėginių, nei nustatyti neleistinai išlaistytų nuotekų kiekio ir paskaičiuoti žalos. Pažymėtina, kad pažeidimo padarymo metu (2016 m. balandžio 5 d.) galiojusi Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos redakcija (28 punktas) numatė, kad minimalus padarytos žalos vandens telkiniams, žemės paviršiui ir (ar) gilesniems jos sluoksniams dydis – 200 Eur. Todėl šiuo atveju buvo nepagrįstai nesiumta priemonių, kad būtų atlyginta minimali aplinkai padaryta žala.

- J. P. 2019 m. kovo 21 d. nutarimu (Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio valdyba) už aplinkos teršimą nuotekomis (Administracinių nusižengimų kodekso 246 straipsnio 1 dalis) skirta 180 Eur bauda, nes jis iš cisternos ant dirvožemio išlaistė buitines nuotekas. Aplinkos apsaugos departamento atstovai paaiškino, kad nebuvo įmanoma nei paimti mėginių, nei nustatyti neleistinai išlaistytų nuotekų kiekio ir paskaičiuoti žalos;

- N. V. 2019 m. sausio 3 d. protokolu (Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdyba) už aplinkos teršimą nuotekomis (Administracinių nusižengimų kodekso 246 straipsnio 1 dalis) skirta 30 Eur bauda (administracinis nurodymas), nes jis iš gyvenamojo namo buitinių nuotekų rezervuaro išleido nuotekas į aplinką. Aplinkos apsaugos departamento atstovai paaiškino, kad patikrinimo metu pareigūnui buvo neįmanoma nustatyti kiekio ir koncentracijos, nes patikrinimo metu niekas netekėjo;

- Ž. P. 2019 m. gegužės 24 d. protokolu (Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdyba) už aplinkos teršimą nuotekomis (Administracinių nusižengimų kodekso 246 straipsnio 1 dalis) skirta 30 Eur bauda (administracinis nurodymas), nes jis išpylė nuotekas savo žemės sklype. Aplinkos apsaugos departamento atstovai paaiškino, kad tyrimo metu nepavyko nustatyti kiekio, koncentracijų, todėl be reikiamų rodiklių žalos apskaičiuoti buvo neįmanoma;

- D. K. 2019 m. gegužės 29 d. protokolu (Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdyba) už aplinkos teršimą nuotekomis (Administracinių nusižengimų kodekso 246 straipsnio 1 dalis) skirta 30 Eur bauda (administracinis nurodymas), nes ji iš nuosavo namo išleido nuotekas į aplinką. Aplinkos apsaugos departamento atstovai paaiškino, kad tyrimo metu administracinio nusižengimo protokolą surašęs pareigūnas žalos nenustatė (nepavyko nustatyti kiekio, koncentracijų);

- M. B. 2019 m. gruodžio 3 d. nutarimu (Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdyba) už aplinkos teršimą nuotekomis (Administracinių nusižengimų kodekso 246 straipsnio 1 dalis) skirta 60 Eur bauda, nes iš persipildžiusio nuotekų rezervuaro nuotekos pateko į dirvą. Aplinkos

apsaugos departamento atstovai paaiškino, kad išleistų buitinių nuotekų kiekio administracinio nusižengimo tyrimą atlikusiam pareigūnui nepavyko nustatyti. Žalos nepavyko paskaičiuoti;

- V. P. 2019 m. birželio 18 d. protokolu (Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdyba) už teršalų išmetimą į aplinkos orą (Administracinių nusižengimų kodekso 242 straipsnio 1 dalis) skirta 30 Eur bauda (administracinis nurodymas) – automobilio išmetimų viršinimas. Aplinkos apsaugos departamento atstovai paaiškino, kad žala nepadaryta, išmetimas momentinis (pagal esamas metodikas vien pagal tokį momentinį išmetimą paskaičiuoti žalos buvo neįmanoma);

- J. K. 2019 m. liepos 15 d. protokolu (Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdyba) už teršalų išmetimą į aplinkos orą (Administracinių nusižengimų kodekso 242 straipsnio 1 dalis) skirta 30 Eur bauda (administracinis nurodymas) – automobilio išmetimų viršinimas. Aplinkos apsaugos departamento atstovai paaiškino, kad žala nepadaryta, išmetimas momentinis (pagal esamas metodikas vien pagal tokį momentinį išmetimą paskaičiuoti žalos buvo neįmanoma).

Pateikti pavyzdžiai rodo, kad pagal esamą teisinį reguliavimą, kai nustatomas aplinkos teršimo faktas, taikoma administracinė atsakomybė, tačiau žala aplinkai neatlyginama. Taip pat, Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdybos viršininkas paaiškino⁸⁸, kad skiriant baudą už automobilio išmetimų viršijimą, pagal teisės aktų reikalavimus nėra anuliuojamas automobilio techninės apžiūros galiojimas. Taip sudaromos prielaidos ir toliau važinėti aplinką teršiančiu automobiliu.

Ankstesnėse Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos redakcijose buvo nustatytas minimalus padarytos žalos vandens telkiniams, žemės paviršiui ir (ar) gilesniems jos sluoksniams dydis⁸⁹ (galiojo iki 2017 m. sausio 1 d.). Galiojantis teisinis reguliavimas nustato, kad tais atvejais, kai neįmanoma tiksliai apskaičiuoti žalą oro taršai dėl atliekų deginimo, taikomas minimalus žalos atlyginimo dydis, o kai neįmanoma apskaičiuoti žalos oro taršai kitais taršos būdais, taršos vandens telkiniams, žemės paviršiui ir (ar) gilesniems jos sluoksniams, žala neskaičiuojama ir neatlyginama.

Šiuo metu galiojančioje Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos redakcijoje numatyta, kad tais atvejais, kai jokiais būdais nėra įmanoma nustatyti sudegintų atliekų kiekio ir išdegusio ploto diametras yra ne didesnis kaip 2 kvadratiniai metrai, taikomas minimalus padarytos žalos aplinkos orui dydis – 100 Eur⁹⁰:

⁸⁸ 2020-06-08 susitikimo metu.

⁸⁹ Minimalus padarytos žalos vandens telkiniams, žemės paviršiui ir (ar) gilesniems jos sluoksniams, išskyrus 29 metodikos punkte numatytus atvejus, dydis – 200 Eur.

⁹⁰ 30 p.

- tačiau, jei nėra įmanoma nustatyti sudegintų atliekų kiekio ir išdegusio ploto diametras yra didesnis kaip 2 kvadratiniai metrai, minimalus padarytos žalos dydis netaikomas ir žala neatlyginama. Siūlytina tobulinti šią nuostatą.

- Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdyboje neužtikrinama šios nuostatos taikymo kontrolė, nes įvertinus pasirinktus pavyzdžius nustatyta, kad 2019 m. 12 asmenų⁹¹ nubausti dėl oro taršos, atliekų deginimo (Administracinių nusižengimų kodekso 242-1, 286-1 straipsniai). Tačiau visais atvejais nurodoma, kad laužai buvo nedelsiant užgesinti, plastiko, gumos ir kitos atliekos iš laužų išimtos. Nebuvo pateikti įrodymai, kad minėtais atvejais nesudegė nei dalis plastiko, gumos ir kitų atliekų. Aplinkos apsaugos departamento Utenos valdybos viršininkas paaiškino⁹², kad minėtais atvejais pagal aplinkybes buvo apsiribojama skirta administracine nuobauda. Nurodytų buitinių laužų plotas nebuvo didesnis kaip 2 m², todėl galimai nepagrįstai nevertintas minimalios padarytos žalos aplinkos orui atlyginimo klausimas.

PASIŪLYMAI

Aplinkos ministerijai įvertinti pateiktus pastebėjimus dėl atvejų, kai neatlyginama žala gamtai nesant galimybės nustatyti tikslaus žalos dydžio (teršiant aplinką nuotekomis, važinėjant nustatytus taršos normatyvus viršijančiomis transporto priemonėmis), jų detalias priežastis, teisės aktų nuostatas bei pagal poreikį inicijuoti teisės aktų, taikomos praktikos pakeitimus, siekiant, kad teršėjai neišvengtų pareigos atlyginti gamtai padarytą žalą.

Aplinkos ministerijai spręsti dėl teisės aktų tobulinimo nustatčius automobilių išmetimų viršijimus, siekiant, kad nustatyti trūkumai būtų pašalinti (techninės apžiūros galiojimo anuliavimas).

Aplinkos apsaugos departamentui įvertinti, ar teisėtai netaikyta minimali padaryta žala aplinkos orui, nustatčius neteisėtus atliekų deginimo atvejus.

⁹¹ N. M., J. R., A. K., R. K., R. J., V. Z., D. G., G. S., L. P., A. V., A. V., M. V.

⁹² 2020-06-08 susitikimo metu.

MOTYVUOTOS IŠVADOS

Išanalizavus nacionalinius ir institucinius teisės aktus, reglamentuojančius ūkio subjektų priežiūrą ir kontrolę bei Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybų, Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus darbo praktiką, darytina išvada, kad šiose veiklos srityje yra korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁹³:

1. Patikrinimų planavimo procesas nėra pakankamai atsparus korupcijai.
2. Patikrinimų plano keitimas nepakankamai motyvuojamas, skelbiama neišsami informacija apie atliktus patikrinimus.
3. Savo iniciatyva nevykdoma galimai neteisėtą atliekų tvarkymo veiklą vykdančių subjektų operatyvi neplaninė kontrolė.
4. Kai kuriais atvejais patikrinimai atliekami nepakankama apimtimi.
5. Ne visais atvejais nustatomi objektyvūs privalomųjų nurodymų įvykdymo terminai, nepakankama jų įvykdymo kontrolė.
6. Nepakankamai valdomi galimi interesų konfliktai atliekant medžiotojų būrelių patikrinimus.
7. Skirtinga praktika parenkant administracinių nuobaudų rūšis.
8. Selektiviai taikomas mažareikšmės veikos institutas.
9. Nuo pažeidimų nustatymo iki privalomųjų nurodymų, administracinių nusižengimų protokolų, įspėjimų juridiniams asmenims surašymo atskirais atvejais praeina didelis laiko tarpas.
10. Taikoma skirtinga praktika dėl administracinės ir juridinio asmens atsakomybės.
11. Galiojančių teisės aktų nuostatos, galimai nepakankama aplinkos apsaugos pareigūnų iniciatyva sudaro sąlygas, kai aplinkos teršėjai išvengia pareigos atlyginti gamtai padarytą žalą.

⁹³ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės antrajame ir trečiajame skyriuose.

PASIŪLYMAI⁹⁴

Aplinkos ministerijai:

1. Svarstyti dėl Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 14¹ straipsnio, reglamentuojančio kontrolinių pirkimų atlikimą, įgyvendinimo tvarkos nustatymo.
2. Įvertinti pateiktus pastebėjimus dėl atvejų, kai neatlyginama žala gamtai nesant galimybės nustatyti tikslaus žalos dydžio (teršiant aplinką nuotekomis, važinėjant nustatytus taršos normatyvus viršijančiomis transporto priemonėmis), jų detalias priežastis, teisės aktų nuostatas bei pagal poreikį inicijuoti teisės aktų, taikomos praktikos pakeitimus, siekiant, kad teršėjai neišvengtų pareigos atlyginti gamtai padarytą žalą.
3. Spręsti dėl teisės aktų tobulinimo nustačius automobilių išmetimų viršijimus, siekiant kad nustatyti trūkumai būtų pašalinti (techninės apžiūros galiojimo anuliavimas).

Aplinkos apsaugos departamentui:

1. Spręsti dėl kontroliuojamų subjektų sąrašo formos patvirtinimo, siekiant, kad būtų valdoma 2.1.1. punkte nurodyta rizika.
2. Spręsti dėl kriterijų nustatymo, kuriems esant individualią žemės ūkio veiklą vykdančias asmuo turėtų būti įtraukiami į Kontroliuojamų subjektų sąrašą.
3. Detaliau vertinti skelbiamų patikrinimo ataskaitų tikslumą, užtikrinti jų atnaujinimą. Įvertinti patikrinimų plano pakeitimų supaprastinimo ypatingais, nenumatytais atvejais, tikslingumą.
4. Svarstyti dėl centralizuotos viešosios erdvės stebėsenos, jos tikslų nustatymo, siekiant identifikuoti ir kontroliuoti aplinkosauginiu požiūriu galimai neteisėtą veiklą vykdančius asmenis.
5. Spręsti dėl privalomųjų nurodymų terminų ir jų įvykdymo kontrolės praktikos vienodinimo.
6. Spręsti dėl interesų konfliktų valdymo tvarkos tobulinimo, praktikos vienodinimo atliekant ūkio subjektų patikrinimus.
7. Svarstyti dėl teritorinių padalinių – valdybų vadovų pareigos susipažinti su visų valdybos darbuotojų privačių interesų deklaracijomis.
8. Vienodinti administracinių nuobaudų parinkimo praktiką.
9. Spręsti dėl galimybės mažareikšmės veikos taikymo institutą vienodinti apibrėžiant konkrečius Administracinių nusižengimų kodekso straipsnius, kuriuose numatytų pažeidimų padarymas, esant nustatytiems kriterijams, būtų pripažįstamas mažareikšmiu.
10. Spręsti dėl darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo taikant mažareikšmės veikos institutą.

⁹⁴ Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome per 3 mėnesius nuo šios išvados ir pasiūlymų gavimo dienos pateikti STT informaciją apie šioje išvadoje pateiktų pasiūlymų numatomą įgyvendinimą.

11. Vienodinti administracinės ir juridinio asmens atsakomybės taikymo praktiką.
12. Įvertinti, ar teisėtai netaikyta minimali padaryta žala aplinkos orui, nustačius neteisėtus atliekų deginimo atvejus.

Aplinkos apsaugos departamento struktūriniais padaliniais:

1. Panevėžio ir Utenos valdyboms, atsižvelgiant bet neapsiribojant šioje išvadoje pateiktais pavyzdžiais, patikslinti Kontroliuojamų subjektų sąrašus, įvertinti į Kontroliuojamų subjektų sąrašą neįtrauktų, netikrintų subjektų patikrinimų poreikį tikslinant 2020 metų patikrinimų planą.
2. Utenos valdybos ir jos struktūrinių padalinių vadovams kontroliuoti Patikrinimų plano vykdymą, kontrolinių klausimynų naudojimą.
3. Aplinkos apsaugos departamento struktūrinių padalinių vadovams kontroliuoti sankcijų taikymo terminus patikrinimo aktuose nustačius aplinkosaugos teisės aktų pažeidimus.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Išvados dėl korupcijos rizikos
analizės 1 priedas

SKELBIMAI APIE SIŪLOMAS ATLIEKŲ IŠVEŽIMO PASLAUGAS

skelbiu.lt/skelbimai/hook-konteineriu-uztrauki-pervezimas-gruza-mediena-37679035.html

ID: 37679035 Atnaujintas balandžio 2 d. 733 |simintas 2

Hook konteineriu uztrauki pervezimas gruzu mediena

Panevėžys

Nuomojame konteinerius šiukšlėms, statybiniam laužui, griovimo atliekoms, medienai, šakoms ir t.t. pastatome, išvežame, Pervežame hook lift tipo konteinerius. Galime išnuomoti savo, galime dirbti su Jūsų. Turime konteinerius nuo 17 iki 38 m3.

Galime pervežti metalą, medieną, atliekas, pjuvenas, press konteinerius.

Teikiamos paslaugos:

- Konteinerių nuoma,
- Konteinerių pervežimas su hook lift sistema,
- Pjuvenų pervežimas,
- Šiukšlių išvežimas**
- Konteinerio nuoma
- Metalo pervežimas,
- Medienos pervežimas,
- Statybinis konteineris
- Kitų krovinių pervežimas.

Tel.:

universalusmeistras.lt/panevezys/siukšliu-isvezimas/

Šiukšlių išvežimas Panevėžyje

(8-606)

Prieš ir po šiukšlių išvežimo

skelbiu.lt/skelbimai/griovimo-darbai-utenoje-ukmergeje-rokiškyje-39641923.html

ID: 39641923 Atnaujintas balandžio 28 d. 627 |simintas 3

Griovimo darbai Utenoje, Ukmergėje, Rokiškyje.

Utenos r., kiti miestai

Atliekame įvairius griovimo darbus. Vidaus ir lauko sienose išpjauname prėjimus, arkas, angas durims, langams. Griauname pertvarines ir kapitalines sienas, atliekame sienų tvirtinimo darbus, Pjauname ir kertame betoną, mūrą, pamatus, perdangas. Ardome betonines ir medines grindis, Wc ir vonios kabinas, numušame senas plyteles nuo sienų ir grindų, pjauname kanalus elektros ir santchnikos instaliacijai. Vežame statybines atliekas. Dirbame su profesionalia įranga, greitai ir saugiai. Nemokamai konsultuojame.

Tel. 8-656-

MŪSŲ ATLIEKAMI DARBAI:

Sienos griovimas
 Pertvaros griovimas
 Kapitalinės sienos griovimas
 Durų angos išpjojimas
 Lango angos pjojimas
 Pamato ardymas
 Betoninių grindų ardymas
 Medinių grindų ardymas
 Kanalų pjojimas elektos instaliacijai
 Sųamos statymas
 Kapitalinis buto remontas
 Namo remontas
 Buto remontas
 Griovimo darbai bute
 Statybinių atliekų išvežimas
 Plytelių numušimas
 Vonios ir tualetu rekonstrukcija griovimas
 Perdangos ardymas
 Mūro ardymas
 Gelžbetoninės sienos ardymas
 Kerta betoną
 Nišos pjojimas
 Arkos pjojimas
 Pigiausi griovimo darbai

skelbiu.lt/skelbimai/greitai-ir-uz-gera-kaina-46043811.html

pasiulymas: 133,33 € / mėn.

ID: 46043811 Atnaujintas prieš 3 val. 542 |simintas 9

Greitai Ir už Gerą kainą !

Panevėžys, kiti miestai

Atvežame, nuo 1 iki 5 kub. m. Juodžemis (aukštos kokybės, be priemaišų), kompostas, žvyras, smėlis, kelinis žvyras, žvirgždas, akmenukai, skalda, betonas ir t.t.

- Šiukšlių gabenimas
 - smėlio pamatus supylimas
 - gruzo, molio atvežimas, išvežimas

NAUDOTŲ IR ANALIZUOTŲ TEISĖS AKTŲ IR DOKUMENTŲ SĄRAŠAS**I. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI**

1. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas.
2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.

**II. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI IR VERTINTI
TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA**

1. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas.
2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymas.
4. Aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymas Nr. 539 „Dėl potencialiai pavojingų objektų sąrašo“.
5. Aplinkos ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymas Nr. D1-207 „Dėl potencialiai pavojingų objektų sąrašo“.
6. Aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. D1-647 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymo Nr. 539 „Dėl potencialiai pavojingų objektų sąrašo“ pakeitimo“.
7. Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, reikalavimų aprašas, patvirtintas aplinkos ministro 2011 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. D1-145.
8. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528.
9. Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-259.

10. Laiko, kada aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi būti pasirengęs vykdyti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, nustatymo, pranešimų, susijusių su aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimais, priėmimo, perdavimo ir reagavimo į juos tvarkos aprašas, patvirtintas aplinkos ministro 2014 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. D1-835 (aplinkos ministro 2018 m. birželio 13 d. įsakymo Nr. 506 redakcija).

11. Kriterijų, pagal kuriuos pažeidimai priskiriami mažareikšmiams, nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas aplinkos ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. D1-322.

12. Juridinių asmenų padarytų aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų protokolų, nutarimų ir kitų dokumentų surašymo bei pažeidimų bylų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. D1-813.

13. Aplinkos ministro 2017 m. gegužės 11 d. įsakymas Nr. D1-393 „Dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės dokumentų formų patvirtinimo“.

14. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos darbuotojų adaptacijos tvarkos aprašas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. AD1-86.

15. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. liepos 5 d. įsakymas Nr. AD1-58 „Dėl pasyvaus budėjimo namuose organizavimo ir apmokėjimo“.

16. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos darbo reglamentas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. AD1-60.

17. Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę taisyklės, patvirtintos Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. AD1-64.

18. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Vidaus tvarkos taisyklės, patvirtintos Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. AD1-70.

19. Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių pareigūnų išvykų (reidų) organizavimo instrukcija, patvirtinta Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. AD1-81.

20. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos dokumentų valdymo procedūrų tvarkos aprašas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. AD1-97.

21. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 28 d. įsakymas Nr. AD1-99 „Dėl juridinių asmenų padarytų aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą

reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų ekonominių sankcijų taikymo Aplinkos apsaugos departamente prie aplinkos ministerijos tvarkos nustatymo“.

22. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. rugsėjo 27 d. įsakymas Nr. AD1-118 „Dėl atsakingo asmens skyrimo už darbuotojų pateiktų privačių interesų deklaracijų duomenų kontrolę“.

23. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. spalio 22 d. įsakymas Nr. AD1-150 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2018 m. liepos 5 d. įsakymo Nr. AD1-58 „Dėl pasyvaus budėjimo namuose organizavimo ir apmokėjimo“ pakeitimo“.

24. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos tarnybinės veiklos patikrinimų atlikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. AD1-168.

25. Elgesio su dovanomis principų taikymo aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos darbuotojams rekomendacijos, patvirtintos Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. AD1-172.

26. Ūkio subjektų, vykdančių ūkinę veiklą, kuriai nereikia gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų ar taršos leidimų, vykdomos ūkinės veiklos keliamos rizikos aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. AD1-194.

27. Ūkio subjektų, vykdančių ūkinę veiklą, kuriai reikia gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus ar taršos leidimus, vykdomos ūkinės veiklos keliamos rizikos aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. AD1-194.

28. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. AD1-199 „Dėl aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių pareigūnų inspekcinės veiklos organizavimo“.

29. Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių pareigūnų inspekcinės veiklos organizavimo instrukcija, patvirtinta Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2018 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. AD1-199.

30. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2019 metų patikrinimų programa, patvirtinta Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. 33.

31. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. vasario 13 d. įsakymas Nr. AD1-34 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2019 metų ūkio subjektų patikrinimų plano patvirtinimo“.

32. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2019 metų korupcijos prevencijos priemonių planas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. AD1-49.

33. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. balandžio 8 d. įsakymas Nr. AD1-77 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2018 m. spalio 22 d. įsakymo Nr. AD1-150 „Dėl pasyvaus budėjimo namuose organizavimo ir apmokėjimo tvarkos“ pakeitimo.

34. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. balandžio 15 d. įsakymas Nr. AD1-82 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 28 d. įsakymo Nr. AD1-99 „Dėl juridinių asmenų padarytų aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų ekonominių sankcijų taikymo aplinkos apsaugos departamente prie aplinkos ministerijos tvarkos nustatymo“ pakeitimo“.

35. Viešųjų ir privačių interesų derinimo Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. AD1-90.

36. Ūkio subjektų veiklos patikrinimų vykdant rotaciją Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos tvarka, patvirtinta Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. AD1-91.

37. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas Nr. AD1-156 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2019 metų ūkio subjektų patikrinimų plano pakeitimo“.

38. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. lapkričio 15 d. įsakymas Nr. AD1-223 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2019 metų ūkio subjektų patikrinimų plano pakeitimo“.

39. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. AD1-258 „Dėl darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo“.

40. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. AD1-262 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2019 m. balandžio 26 d. įsakymo Nr. AD1-91 „Dėl ūkio subjektų veiklos patikrinimų vykdant rotaciją aplinkos apsaugos departamente prie aplinkos ministerijos tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo.

41. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. AD1-261 „Dėl gyvosios gamtos apsaugos kontrolę vykdančių pareigūnų inspekcinės veiklos organizavimo“.

42. Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę taisyklės, patvirtintos Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2020 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. AD1-1.

43. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2020 m. sausio 13 d. įsakymas Nr. AD1-41 „Dėl ūkio subjektų vykdomos ūkinės veiklos keliamos rizikos aplinkai vertinimo tvarkos aprašų pakeitimo“.

44. Kriterijų, pagal kuriuos pažeidimai priskiriami mažareikšmiams, nustatymo tvarkos aprašo įgyvendinimo tvarka, patvirtinta Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2020 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. AD1-30.

45. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2020 m. vasario 26 d. įsakymas Nr. AD1-57 „Dėl apžiūros aktų vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę pildymo“.

46. 2019 metų ūkio subjektų patikrinimų planas, patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus 2019 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. AD1-34 ir jo pakeitimai.

47. 2018 m. II pusmečio ūkio subjektų patikrinimų ataskaita.

48. 2019 m. I ketvirčio ūkio subjektų patikrinimų ataskaita.

49. 2019 m. II ketvirčio ūkio subjektų patikrinimų ataskaita.

50. 2019 m. III ketvirčio ūkio subjektų patikrinimų ataskaita.

51. 2019 m. IV ketvirčio ūkio subjektų patikrinimų ataskaita.

52. Toliau nurodomų ūkio subjektų 2019 metų patikrinimų medžiaga (patikrinimo aktai, privalomieji nurodymai, administracinių nusižengimų protokolai, subjektų paaiškinimai ir kt.): UAB „Kibiras“; UAB „Anykščių Vosinta“; UAB „Kurana“; A. B., vykdamas individualią žemės ūkio veiklą; MB „Smarūna“; UAB „Klingis“; MB „Spalviškiai“; MK „Gitia“; UAB „DnD autolaužynas“; UAB „Šilumomatis“; UAB „Urmita ir ko“; B. M. Svobiškio hidroelektrinė; A. V., vykdamas individualią žemės ūkio veiklą; UAB „Armolė“; UAB „Birvėtos tvenkiniai“; UAB „Gitolita“; UAB „Grindesta“; UAB „Laukoja“; L. R., vykdamas individualią automobilių remonto veiklą; MB „Lūšis“; UAB „Autokaita“; UAB „Balsana“; UAB „Vilstata“; Z. Š., vykdamas individualią žemės ūkio veiklą.

Išvados dėl korupcijos rizikos
analizės 3 priedas

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS⁹⁵

Eilės Nr.	STT pasiūlymai ir rekomendacijos	Įstaigos planuojamos įgyvendinti priemonės
	Išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodyti pasiūlymai, susiję su antikorpociniu atskirų veiklos sričių vertinimu.	Atsižvelgta – detalizuoti, nurodyti kaip? Atsižvelgta iš dalies – detalizuoti, nurodyti kaip? Pagrįsti, kodėl atsižvelgta tik iš dalies? Neatsižvelgta – pagrįsti kodėl?

⁹⁵ Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodytų pasiūlymų vykdymą ar numatomą įgyvendinimą STT pateikti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos.